

**ACORD 147/2014 , de 3 de desembre, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

Aprovació de l'informe "Diversitat i igualtat a la televisió. Any 2013"

La Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, i la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya, estableixen que el Consell té la funció, entre d'altres, de vetllar pel respecte del pluralisme polític, religiós, social, lingüístic i cultural, com també per l'equilibri territorial adequat en el conjunt del sistema audiovisual de Catalunya.

En el marc de les actuacions que preveu el Consell de l'Audiovisual de Catalunya destinades a l'observança del pluralisme en els mitjans de comunicació audiovisual de Catalunya, s'hi inclou l'elaboració de l'informe sobre la igualtat i la diversitat a la televisió durant el 2013. Aquest informe té per objectiu examinar en quina mesura la televisió reflecteix la realitat i la diversitat de la societat catalana.

En aquest sentit, doncs, el Consell ha elaborat l'informe "Diversitat i igualtat a la televisió. Any 2013", que analitza la representació de la diversitat i de la igualtat a diversos canals televisius d'àmbit català durant l'any 2013.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. Aprovar l'informe "Diversitat i igualtat a la televisió. Any 2013", que s'incorpora com a annex i part integrant d'aquest acord.
2. Trametre l'informe esmentat a la presidenta i als membres de la Mesa del Parlament, als membres de la Comissió de Control de l'Actuació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, als membres de la Comissió de Benestar, Família i Immigració del Parlament de Catalunya, als membres de la Comissió d'Igualtat de les persones del Parlament de Catalunya, al conseller de la Presidència, a la consellera del Departament de Benestar i Família, al consell de la Gent gran de Catalunya, al Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, a la presidenta de l'Institut Català de les Dones i a la Taula del tercer sector.

Barcelona, 3 de desembre de 2014

Roger Llopacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari

Àrea de Continguts
Barcelona, 5 de novembre de 2014

Informe sobre la diversitat i la igualtat a la televisió. Any 2013

ÍNDIX

1.	Presentació	9
2.	Mètode d'estudi.....	11
2.1	Objecte de l'informe.....	11
2.2	Disseny de l'estudi.....	12
2.3	Mostra	13
2.3.1	Teleinformatius.....	13
2.3.2	Altres programes de no-ficció (debats i entrevistes)	14
2.3.3	Programes de ficció	16
3.	Dades sociodemogràfiques de la societat catalana	19
4.	Programació de no-ficció (teleinformatius i debats i entrevistes)	21
4.1	Variable sexe.....	22
4.2	Variable edat	31
4.3	Variable <i>origen</i>	33
4.4	Variable <i>diversitat funcional</i>	37
4.5	Variable <i>cultura</i>	38
4.6	Variable <i>confessió religiosa</i>	40
5.	Programació de ficció.....	43
5.1	Variable sexe.....	43
5.1.1	Anàlisi dels personatges principals	44
5.2	Variable edat	51
5.2.1	Anàlisi dels personatges principals	52
5.3	Variable <i>origen</i>	55
5.4	Variable <i>orientació sexual</i>	58
5.5	Variable <i>diversitat funcional</i>	59
5.6	Altres factors de diversitat	60
5.6.1	Variable <i>malaltia</i>	60
5.6.2	Variable <i>problemàtica social</i>	61
6.	Conclusions.....	63

Índex de quadres

Quadre 1. Teleinformatius. Nombre de notícies i d'inserts analitzats per canal

Quadre 2. Altres programes de no-ficció (debats i entrevistes). Nombre de programes analitzats i d'intervencions d'actors

Quadre 3. Programació de ficció. Emissions i personatges analitzats

Quadre 4. Actors segons la variable sexe. Nombre d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Quadre 5. Teleinformatius. Persones immigrades segons les variables *edat aparent* i *sexe*. Nombre d'inserts

Quadre 6. Debats i entrevistes. Persones immigrades segons les variables *edat aparent* i *sexe*. Nombre d'intervencions

Quadre 7. Actors segons la variable *origen percebut*. Nombre d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Quadre 8. Teleinformatius. Temàtica de la informació segons la variable *origen*. Percentatge d'inserts

Quadre 9. Tipus de discapacitat. Nombre d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Quadre 10. Àmbit cultural dels actors creadors o gestors de cultura. Nombre d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Quadre 11. Teleinformatius. Confessió religiosa dels actors (agrupacions *Església catòlica*, *església no catòlica* i subagrupació *persona no consagrada* de l'agrupació *altres*) segons la variable *sexe*. Nombre d'inserts

Quadre 12. Debats i entrevistes. Confessió religiosa dels actors (agrupacions *Església catòlica*, *església no catòlica* i subagrupació *persona no consagrada* de l'agrupació *altres*) segons la variable *sexe*. Nombre d'intervencions

Quadre 13. Teleinformatius. Confessió religiosa dels actors (agrupacions *Església catòlica*, *església no catòlica* i subagrupació *persona no consagrada* de l'agrupació *altres*) segons la variable *origen*. Nombre d'inserts

Quadre 14. Debats i entrevistes. Confessió religiosa dels actors (agrupacions *Església catòlica*, *església no catòlica* i subagrupació *persona no consagrada* de l'agrupació *altres*) segons la variable *origen*. Nombre d'intervencions

Quadre 15. Ficció. Tipus de personatges segons la variable *sexe*

Quadre 16. Ficció. Personatges principals segons les variables *constitució física* i *sexe*

Quadre 17. Ficció. Conducta dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 18. Ficció. Conducta violenta dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 19. Ficció. Nivell de poder dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 20. Ficció. Agrupacions dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 21. Ficció. Tipus de feina dels personatges principals amb activitat remunerada segons la variable *sexe*

Quadre 22. Ficció. Nivell d'estudis acabats dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 23. Ficció. Personatges principals segons les variables *activitats principals* i *sexe*

Quadre 24. Ficció. Tasques de la llar dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 25. Ficció. Cura d'altres persones dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 26. Ficció. Tipus de personatges segons la variable *edat*

Quadre 27. Ficció. Constitució física dels personatges principals segons la variable *edat*

Quadre 28. Ficció. Conducta dels personatges principals segons la variable *edat*

Quadre 29. Ficció. Conducta violenta dels personatges principals segons la variable *edat*

Quadre 30. Ficció. Conducta violenta envers els personatges principals segons la variable *edat*

Quadre 31. Ficció. Nivell de poder dels personatges principals segons la variable *edat*

Quadre 32. Ficció. Agrupacions dels personatges principals segons la variable *edat*

Quadre 33. Ficció. Personatges. Procedència de les persones immigrades

Quadre 34. Ficció. Personatges. Persones immigrades i no immigrades segons la variable *origen percebut*

Quadre 35. Ficció. Personatges. Persones immigrades i no immigrades segons la variable *edat aparent*

Quadre 36. Ficció. Personatges. Agrupacions d'actors segons la variable *origen*

Quadre 37. Ficció. Orientació sexual del total de personatges segons la variable *sexe*

Quadre 38. Ficció. Orientació sexual dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 39. Ficció. Diversitat funcional del total de personatges segons la variable *edat*

Quadre 40. Ficció. Malaltia del total de personatges segons la variable *sexe*

Quadre 41. Ficció. Malaltia dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 42. Ficció. Problemàtica social del total de personatges segons la variable *sexe*

Quadre 43. Ficció. Problemàtica social dels personatges principals segons la variable *sexe*

Quadre 44. Ficció. Problemàtica social del total de personatges segons la variable *edat*

Quadre 45. Ficció. Problemàtica social dels personatges principals segons la variable *edat*

Índex de figures

Figura 1. Actors segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 2. Actors socials i polítics. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 3. Esfera pública o privada segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 4. Subagrupacions *persones propietàries/directives de grans empreses* i *persones propietàries/directives de petites i mitjanes empreses* segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 5. Subagrupacions *metge/essa* i *infermer/a* segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 6. Subagrupacions *estructura directiva* (àmbit sindical) i *persona sindicada* segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 7. Subagrupacions *ensenyant d'educació universitària* i *ensenyant d'educació no universitària* segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 8. Actors segons la variable *edat*. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 9. Teleinformatius. Distribució dels inserts dels actors segons les variables *edat* i *sexe*. Percentatge d'inserts

Figura 10. Debats i entrevistes. Distribució de les intervencions dels actors segons les variables *edat* i *sexe*. Percentatge d'intervencions

Figura 11. Actors segons la variable *origen*. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 12. Esfera pública o privada segons la variable *origen*. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes.

Figura 13. Persones amb discapacitat. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 14. Referència culturals dels actors creadors o gestors de cultura. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 15. Persones creadors o gestores de cultura segons la variable *origen*. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Figura 16. Confessió religiosa dels actors. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions als debats i entrevistes

Figura 17. Tots els personatges segons la variable sexe

Figura 18. Ficció. Esfera pública o privada segons la variable sexe

Figura 19. Ficció. Consum de tabac dels personatges principals segons la variable sexe

Figura 20. Ficció. Consum d'alcohol de menys de 20 graus dels personatges principals segons la variable *sexe*

Figura 21. Ficció. Consum d'alcohol de més de 20 graus dels personatges principals segons la variable *sexe*

Figura 22. Ficció. Pràctica d'esport dels personatges principals segons la variable *sexe*

Figura 23. Ficció. Personatges i personatges principals segons la variable *edat*

Figura 24. Ficció. Total de personatges segons la variable *origen*

Figura 25. Ficció. Personatges com a persones immigrades i no immigrades segons la variable *tipus de personatge*

Figura 26. Ficció. Tipus de diversitat funcional dels personatges

Figura 27. Ficció. Malaltia del total de personatges

Figura 28. Ficció. Problemàtica social dels personatges

Figura 29. Actors segons la variable *sexe*. Nombre d'inserts en teleinformatius, d'intervencions en debats i entrevistes i de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

Figura 30. Actors segons la variable *edat*. Nombre d'inserts en teleinformatius, d'intervencions en debats i entrevistes i de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

Figura 31. Actors segons la variable *origen*. Nombre d'inserts en teleinformatius, d'intervencions en debats i entrevistes i de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

Figura 32. Actors segons la variable *diversitat funcional*. Nombre d'inserts en teleinformatius, d'intervencions en debats i entrevistes i de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

Figura 33. Actors segons la variable *confessió religiosa*. Nombre d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes. Anys 2012 i 2013

Figura 34. Actors segons la variable *orientació sexual*. Nombre de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

Figura 35. Actors segons les variables *sexe* i *rol*. Nombre d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes. Anys 2012 i 2013

1. Presentació

L'any 2013, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya va elaborar el primer informe sobre la diversitat i la igualtat a la televisió. L'objectiu de l'estudi era analitzar si els continguts de les emissions de televisió a Catalunya durant el 2012 reflectien la diversitat de la societat actual i si el tractament era igualitari per als diferents segments de la població. Amb aquest informe, el CAC s'incorporava a un seguit d'organismes reguladors europeus¹ que, amb metodologies similars, ja havien estudiat aquest tema.

L'anàlisi de la diversitat i la igualtat es va concretar en tres qüestions d'investigació:

- La televisió analitzada, mostra una societat diversa?
- La televisió analitzada, mostra una societat igualitària?
- Existeix un tractament de la diversitat i de la igualtat diferent en funció de la tipologia dels programes?

L'any 2012 es va realitzar una anàlisi homogènia de dos grups de programes: els de no-ficció (teleinformatius, altres informatius i magazins) i els de ficció, en què es van establir cinc eixos de diversitat: sexe, edat, origen, diversitat funcional i rol social. A més, els espais de no-ficció van incorporar a l'anàlisi les variables *cultura* i *confessió religiosa*, mentre que la ficció va sumar-hi les variables *orientació sexual*, *malalties* i *problemàtiques socials*.

¹ Per exemple, el Conseil Supérieur de l'Audiovisuel de França o el Conseil Supérieur de l'Audiovisuel de la Bèlgica francòfona.

Es va definir, a efectes de l'anàlisi, els conceptes de *diversitat* i d'*igualtat*:

Per *diversitat* entenem una imatge de la societat no unívoca i que doni veu tant a homes com a dones, als diferents grups d'edat, a la presència de persones amb orígens dispars; una televisió que mostri l'existència de la discapacitat, de cultures i d'opcions religioses diverses.

La igualtat, en canvi, interroga sobre si la presència de cada un dels segments de la població (en funció del sexe, de l'edat, de l'origen) representen papers socials equivalents o si, per contra, transmeten estereotips.

L'objectiu d'aquest informe és analitzar l'evolució de les dades de l'any 2012 durant l'any 2013. És per això que la formació de la mostra de programes, les eines d'anàlisi i les variables reproduïxen les emprades a l'informe precedent.

2. Mètode d'estudi

2.1 Objecte de l'informe

L'informe analitza la representació de la diversitat i de la igualtat a diversos canals televisius d'àmbit català durant l'any 2013 amb l'objectiu d'examinar en quina mesura la televisió reflecteix la realitat i la diversitat de la societat catalana i compara les dades amb l'informe realitzat sobre les emissions de l'any 2012.

Concretament, aquest informe intenta donar resposta a les tres qüestions d'investigació següents, que són les mateixes que es van plantejar l'any 2012:

1. La televisió analitzada, mostra una societat diversa?
2. La televisió analitzada, mostra una societat igualitària?
3. Existeix un tractament de la diversitat i de la igualtat diferent en funció de la tipologia dels programes?

Cal fer palès que les dades que apareixen en aquest informe i les respostes a les qüestions d'investigació es refereixen a la mostra analitzada amb la metodologia proposada, que es basa en l'anàlisi de les intervencions en els espais de no-ficció i dels personatges de ficció que apareixen en un conjunt de programes. Les dades no abasten, doncs, altres expressions –existents a la televisió a Catalunya– de la diversitat o de la igualtat amb formats diferents als que aquesta metodologia analitza.

Per respondre-ho, s'han establert diversos eixos de diversitat tant **per als programes de ficció com per als de no-ficció**:

- Sexe
- Edat
- Origen
- Diversitat funcional
- Rol social

A més, per als **programes de no-ficció**, s'ha tractat les variables *cultura* i *confessió religiosa*.

Els **programes de ficció**, per la seva banda, permeten l'anàlisi de les variables específiques *orientació sexual, malalties i problemàtiques socials*.

A més, dels **personatges principals dels programes de ficció**, se n'ha analitzat:

- Àmbit personal (constitució física, forma de vestir, tipus de conducta, accions violentes –realitzades o rebudes– i nivell de poder)
- Rol en l'esfera pública (activitat remunerada, qualificació de la feina, tipus d'activitat i nivell d'estudis)
- Rol en l'esfera privada (activitats principals, tasques de la llar, cura d'altri, consum de tabac, alcohol o drogues il·lícites, consum cultural i pràctica d'esport).

2.2 Disseny de l'estudi

L'anàlisi estableix unitats i eines d'anàlisi diverses en funció de la tipologia dels programes:

a) Teleinformatius

S'aborda la presència de les persones amb temps de paraula expressada en freqüència d'aparicions d'inserts. L'anàlisi també assenyala el context informatiu de les notícies en les quals intervenen.

b) Altres programes de no-ficció

S'analitza la freqüència d'intervencions de les persones en els debats i en les entrevistes emesos en aquests espais.

c) Ficció

S'analitzen els personatges que apareixen en els programes de ficció de producció pròpia del prestador que els emet.

La metodologia utilitzada (construcció de la mostra, definicions operatives, operacionalització de variables, etc.) reproduceix la dissenyada per a l'Informe 58/2013 sobre la diversitat i la igualtat a la televisió.

2.3 Mostra

A partir de la programació emesa durant el 2013 es realitza una aproximació metodològica diferent en funció de la tipologia de les emissions. Així, s'han definit tres subconjunts de programació: teleinformatius, altres programes de no-ficció (debats i entrevistes) i programes de ficció.

En conjunt s'han analitzat:

- 8.164 inserts d'actors en 3.017 notícies dins de teleinformatius
- 4.400 intervencions d'actors en debats o entrevistes que corresponen a 1.381 emissions de programes.
- 372 personatges de 171 episodis d'espais de ficció.

La construcció de la mostra reproduïx els paràmetres utilitzats a l'Informe de diversitat i igualtat de l'any 2012. Aquell estudi va analitzar 8.576 inserts, 4.427 intervencions en debats i entrevistes i 447 personatges.

2.3.1 Teleinformatius

La mostra inclou els teleinformatius de **TV3**, **TVE Catalunya**, **8tv** i **Barcelona TV** durant el 2013, els mateixos programes de l'Informe sobre el 2012. La determinació de les unitats d'anàlisi a estudiar (les persones que apareixen amb un insert en el teleinformatiu) es realitza a partir d'un mostreig de les unitats de context (les notícies). Aquest procés es realitza en dues fases:

1. Eliminació dels blocs de titulars i de resum, de la informació d'esports, de la informació de serveis (meteorologia, trànsit i borsa) i de la informació internacional.
2. Sobre la selecció esmentada al punt 1, es defineix una mostra aleatòria estratificada per canal, amb una fiabilitat del 99,9% (per a un error màxim admissible del 5%).

Quadre 1. Teleinformatius. Nombre de notícies i d'inserts analitzats per canal

Canal	Nombre de notícies	Nombre d'inserts
TV3	864	2.327
TVE Catalunya	648	2.031
8tv	746	1.808
Barcelona TV	759	1.998
Total	3.017	8.164

2.3.2 Altres programes de no-ficció (debats i entrevistes)

Inclou la programació de no-ficció –excloent-hi els teleinformatius– dels canals d'abast català **TV3**, **TVE Catalunya**, **33** i **8tv** emesa durant el 2013. Concretament, s'hi analitzen tots els espais corresponents a les tipologies *altres informatius*, *magazins d'entreteniment*, *programes d'accés social*, *formatius*, *divulgatius*, *documentals* i *religiosos* que compleixen dues condicions:

1. Tenen una connexió temàtica en relació amb l'estudi de la diversitat i la igualtat en la societat catalana.²
2. Contenen debats o entrevistes.

La mostra inclou les redifusions dels programes de no-ficció emesos en un canal diferent, però no les que s'emeten en el mateix canal. Els paràmetres de selecció de programes reproduceix els emprats el 2012.

² D'aquesta manera queden fora de la mostra tant els espais de reportatges sobre fets polítics a altres parts del món com els documentals sobre els hàbitats naturals.

Quadre 2. Altres programes de no-ficció (debats i entrevistes). Nombre de programes analitzats i d'intervencions d'actors

Canal	Títol del programa	Nombre de programes	Nombre d'actors
TV3	<i>Àgora</i>	23	69
	<i>Divendres</i>	199	544
	<i>El convidat</i>	20	22
	<i>Els matins</i>	210	1995
	<i>L'entrevista de l'estiu</i>	28	28
	<i>Parlament</i>	40	32
	<i>Signes dels temps</i>	46	105
	<i>Tot un món</i>	74	105
	<i>Valor afegit</i>	21	13
	<i>Informatius especials</i>	2	16
33	<i>Ànima</i>	40	80
	<i>Bestiari il·lustrat</i>	23	23
	<i>Generació digital</i>	36	8
	<i>Òpera en texans</i>	28	2
	<i>Sala 33</i>	27	53
	<i>Savis</i>	11	11
	<i>Singulars</i>	22	24
	<i>Valor afegit</i>	18	17
	<i>Via llibre</i>	36	81
	<i>8 al dia</i>	205	948
8tv	<i>Arucitys</i>	196	37
	<i>Migdia</i>	76	187
Total		1.381	4.400

2.3.3 Programes de ficció

Comprèn la ficció de producció pròpia, entesa en els termes que defineix la Llei 22/2005, de la comunicació audiovisual de Catalunya,³ de **TV3**, el **33** i **8tv**. L'anàlisi s'ha restringit a la producció pròpia, atès que és la que permet al prestador intervenir directament en la creació de l'obra per introduir-hi elements de promoció de la diversitat, ja sigui en les trames argumentals o en els personatges. S'hi inclouen les pel·lícules per a televisió, les minisèries de televisió i les sèries de televisió amb actors. La mostra no inclou les sèries de televisió d'animació, ja que requereixen una aproximació metodològica diferent.

A partir dels programes emesos durant el 2013, s'ha definit una mostra en funció de la periodicitat d'emissió de les obres:

- Emissions úniques: totes les emissions;
- Emissions seriades d'emissió setmanal: totes les emissions;
- Emissions seriades d'emissió diària: un episodi per setmana seleccionat de manera consecutiva;
- Emissions seriades d'emissió diària que poden incloure redifusions de més d'un capítol per dia: un de cada cinc capítols.

De les emissions que conformen la mostra se n'indexen els personatges que, segons el seu grau de protagonisme, són *personatges principals*, *personatges secundaris protagonistes* i *secundaris no protagonistes* (vegeu les definicions operatives més endavant).

La mostra respon als mateixos paràmetres que l'estudi del 2012. Respecte de les obres de ficció que conformaven la mostra de l'any 2012, es repeteixen 5 sèries (*Gran Nord*, *Kubala*, *Moreno i Manchón*, *La Riera*, *Plats bruts* i *Polseres vermelles*).

³ Continguts audiovisuals en què la iniciativa i la responsabilitat de l'enregistrament, o bé la propietat o els drets d'explotació, corresponen al prestador de serveis de comunicació audiovisual que els difon.

Quadre 3. Programació de ficció. Emissions i personatges analitzats

Canal	Programa	Periodicitat	Emissions analitzades	Personatges
TV3	<i>Gran Nord</i>	Setmanal	13	30
	<i>Infidels</i>	Setmanal	34	44
	<i>Kubala, Moreno i Manchón</i>	Setmanal	14	24
	<i>La Riera</i>	Diària	40	58
	<i>La sagrada família</i>	Diària	28	66
	<i>Plats bruts</i>	Diària	15	18
	<i>Polseres vermelles</i>	Setmanal	15	23
	<i>Pop ràpid</i>	Bisetmanal	3	10
	<i>Olor de colònia</i>	Dues emissions (minisèrie)	2	26
	<i>Desclassificats</i>	Emissió única (pel·lícula per a televisió)	1	7
	<i>Mentiders</i>	Emissió única (pel·lícula per a televisió)	1	8
	<i>Radiacions</i>	Emissió única (pel·lícula per a televisió)	1	3
S3/33	<i>14 d'abril, Macià contra Companys</i>	Emissió única (pel·lícula per a televisió)	1	24
	<i>Et dec una nit de divendres</i>	Emissió única (pel·lícula per a televisió)	1	7
	<i>Meublé, la casita blanca</i>	Emissió única (pel·lícula per a televisió)	1	15
	<i>Terra baixa</i>	Emissió única (pel·lícula per a televisió)	1	9
Total			171	372

3. Dades sociodemogràfiques de la societat catalana⁴

Les dades aparegudes en aquest informe sobre la diversitat a la televisió es poden contrastar, tot i que s'han de considerar amb cautela, amb les dades estadístiques de la societat catalana durant el mateix 2013.

El padró municipal d'habitants, recollit per l'Institut d'Estadística de Catalunya, comptabilitza que el 2013 la població catalana estava formada per un 50,7% de dones i un 49,3% d'homes. Malgrat aquesta lleugera superioritat del nombre de dones sobre el d'homes, s'observa que només en el grup d'edat de persones grans (més de 65 anys) les dones superen en nombre als homes, amb un 57,5%. A la resta de grups generacionals, les dones oscil·len entre el 48,5% i el 49,5% del total de la població.

En relació amb l'edat de la població catalana, les persones adultes (de 30 a 64 anys) suposen el 51,3% de la població. El segueixen el grup de persones grans (més de 65 anys), amb un 17,3%, seguit dels infants (15,7%) i de les persones joves (15,6%).

Quant a l'origen de la població catalana, les dades de l'Idescat reflecteixen que les persones nascudes a l'estranger i inscrites al padró municipal conformen el 15,3% de la societat. D'aquestes persones, un 52,7% són homes i un 47,3% dones. Per grups d'edat, les dones immigrades superen el nombre d'homes immigrants en el grup de persones grans (més de 65 anys) i en el grup de persones joves (15-29 anys), amb un 50,5%. En el conjunt de la població autòctona, les dones només són més nombroses que els homes entre les persones més grans de 65 anys.

Per edats, el grup amb més persones immigrades és el de 30 a 64 anys, un 62,5% sobre el total d'immigrants, seguit del grup de persones joves (25,2%), dada que difereix amb la de la població autòctona. Els percentatges d'infants i de persones grans són molt inferiors (8% i 4,3%, respectivament).

Pel que fa a les principals procedències de la immigració a Catalunya el 2013, el 27,5% prové de l'Àfrica, el 26,5%, de la Unió Europea i el 22,2%, de l'Amèrica del Sud.

Finalment, i quant a la diversitat funcional de la població, el recompte de l'Idescat reflecteix que un 6,8% de la població catalana durant el 2013 pateix alguna discapacitat. Sobre el tipus de discapacitat, un 58,3% són discapacitats físiques, un

⁴ Font: Idescat, Padró municipal d'habitants 2013

29,3%, psíquiques o malalties mentals, un 6,8%, deficiències visuals i un 5,5%, deficiències auditives.

4. Programació de no-ficció (teleinformatius i debats i entrevistes)

La programació analitzada de no-ficció corresponent al 2013 comprèn un total de 8.164 inserts emesos en els teleinformatius (de 3.017 notícies) i 4.400 intervencions en debats i entrevistes (en 1.381 emissions de programes).

El 75,4% dels inserts i el 86,3% de les intervencions en debats i entrevistes correspon a persones que desenvolupen un **rol** de l'esfera pública. La proporció és molt semblant a la del 2012, on eren del 72,5% i del 86,4%, respectivament.

En els teleinformatius, els inserts corresponen, en primer lloc, a persones que desenvolupen un **rol** polític (41,7% del total), seguit dels rols ocasionals de l'àmbit personal (24,6%). Les intervencions en debats i entrevistes, en canvi, corresponen a actors culturals (29,3%) i a actors polítics (15,4%). Respecte del 2012 s'observa, en tots dos grups de programes, el creixement de la proporció de rols polítics entorn de 4 punts percentuals.

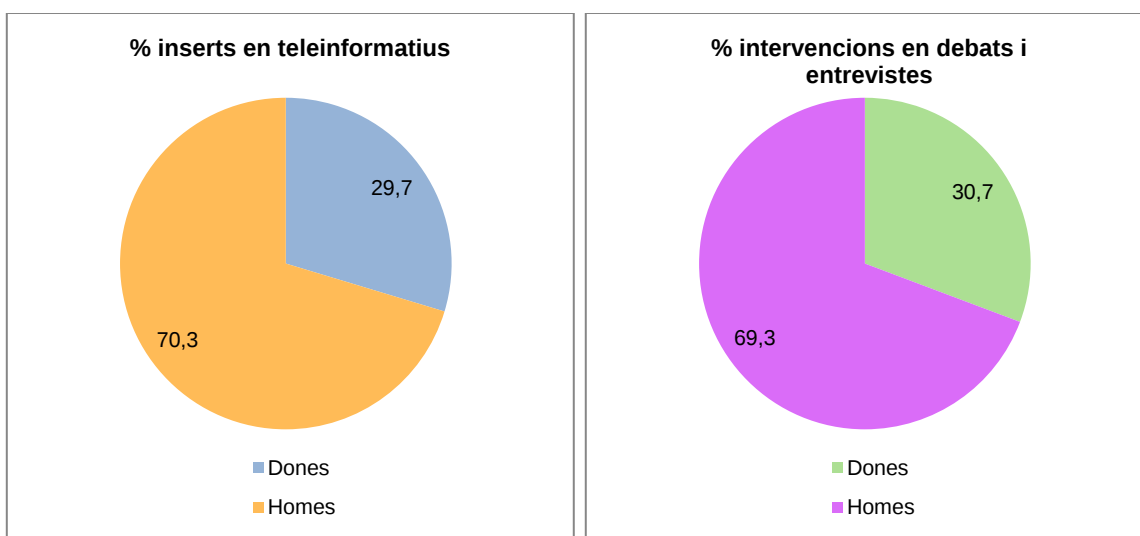
4.1 Variable sexe

Pel que fa a la variable sexe, els homes són majoritaris en els espais de no-ficció: el 70,3% dels inserts i el 69,3% de les intervencions en debats i entrevistes correspon a homes. Aquests percentatges suposen la repetició gairebé de les xifres del 2012, quan eren un 70,8% i un 69,7%, respectivament.

Quadre 4. Actors segons la variable sexe. Nombre d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Sexe	Teleinformatius		Debats i entrevistes	
	Nre. inserts	% inserts	Nre. intervencions	% intervencions
Dones	2.422	29,7	1.352	30,7
Homes	5.742	70,3	3.048	69,3
Total	8.164	100	4.400	100

Figura 1. Actors segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

A més, les dades mostren que les dones apareixen sense identificar (mitjançant un rètol o chyron) en els teleinformatius més del doble de vegades que els homes (el 22,2% de les dones i el 9,2% dels homes), tal com ja destacava l'informe del 2012.

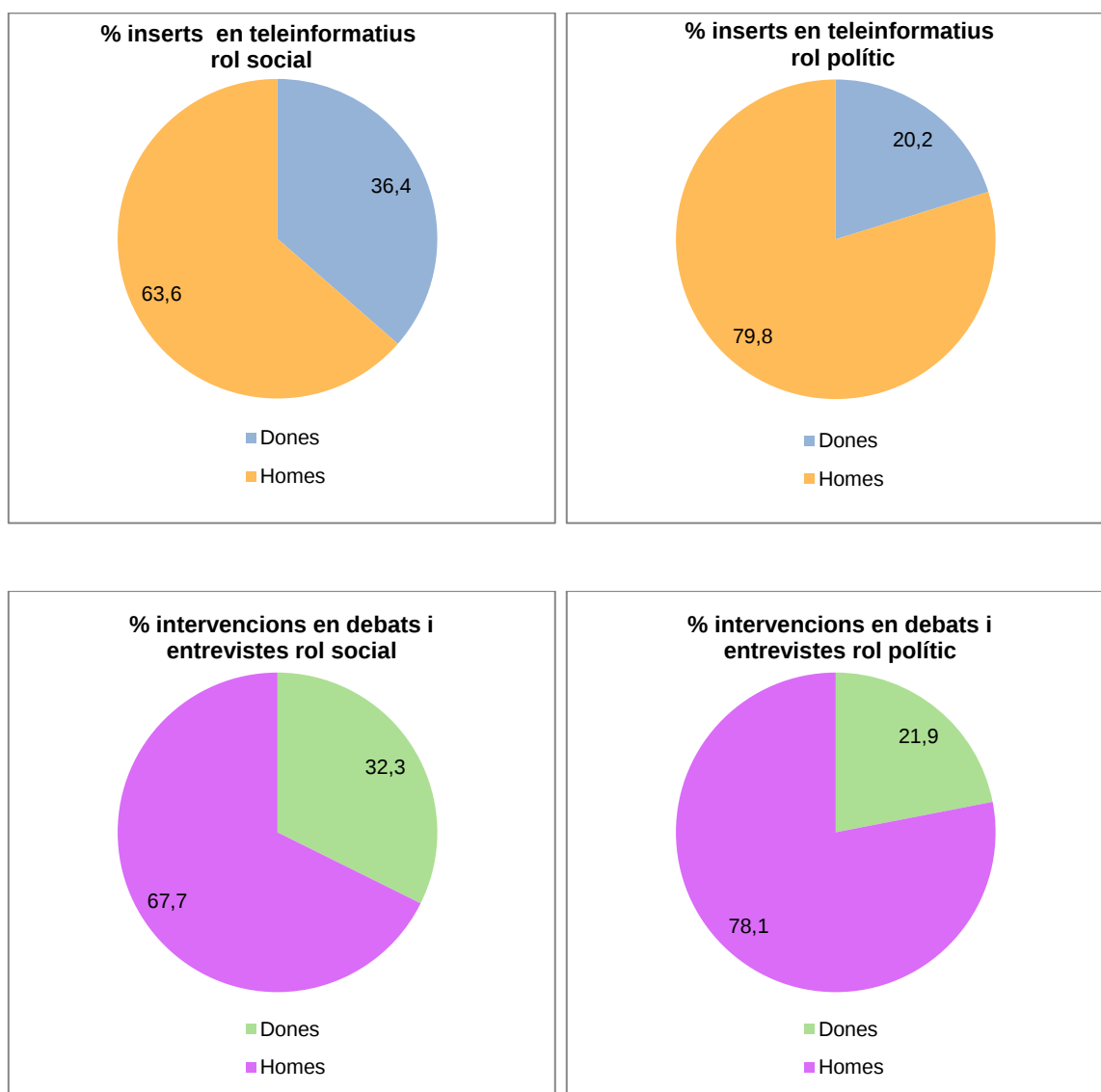
La durada mitjana de l'insert ha augmentat lleugerament en tots dos sexes, si bé conserva el desequilibri entre la durada més llarga dels homes (15,4 segons, davant 14,9 segons el 2012) respecte de les dones (12,3 segons i 11,9 segons el 2012).

Pel que fa al **rol d'homes i dones**, s'analitza en primer lloc el rol polític o social que desenvolupen i, després, l'esfera pública o privada en què s'emmarca la intervenció.

En primer lloc, l'any 2013 es caracteritza per l'augment del pes de les intervencions dels actors polítics respecte del 2012, ja que es passa del 38% al 41,7% del inserts en teleinformatius i de l'11,4% al 15,4% de les intervencions en debats i entrevistes. Aquest increment reflecteix el pes més gran de la crònica política en els espais informatius.

En aquest context d'increment general, la presència de les dones augmenta 1,5 punts percentuals en el conjunt dels actors polítics dels teleinformatius (passa del 18,7% al 20,2% del total) i 0,3 punts en els debats i entrevistes (del 21,6% del 2012 al 21,9% el 2013). Tot i així, només un de cada cinc actors polítics que apareixen en espais de no-ficció és una dona.

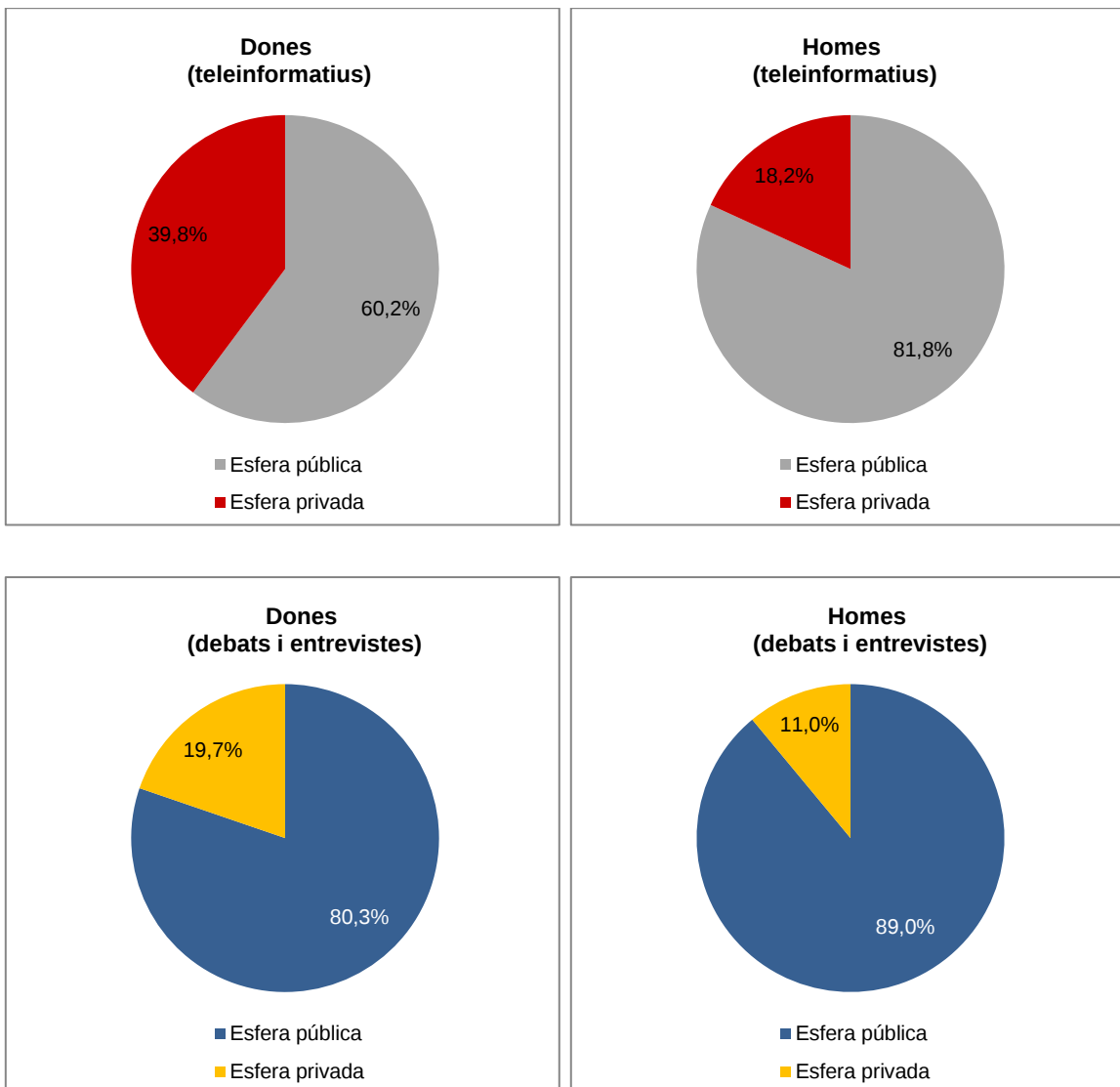
Figura 2. Actors socials i polítics. Percentatge d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Les dones desenvolupen **rols** privats en una proporció molt superior als homes: el 39,8% dels inserts en teleinformatius de les dones, davant el 18,2% dels homes. Si es compara amb les dades del 2012 (el 45,1% de les dones i el 20,2% dels homes), s'aprecia un increment dels rols de dones i d'homes lligats a l'esfera pública. Tot i així, només una de cada quatre intervencions en teleinformatius relacionades amb l'espai públic tenen com a subjecte una dona.

Pel que fa a les persones entrevistades o que participen en debats, el 19,7% de les dones i l'11% dels homes ho fan a títol privat. Les xifres són molt similars a les del 2012 (el 20,6% de les dones i el 10,6% dels homes).

Figura 3. Esfera pública o privada segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

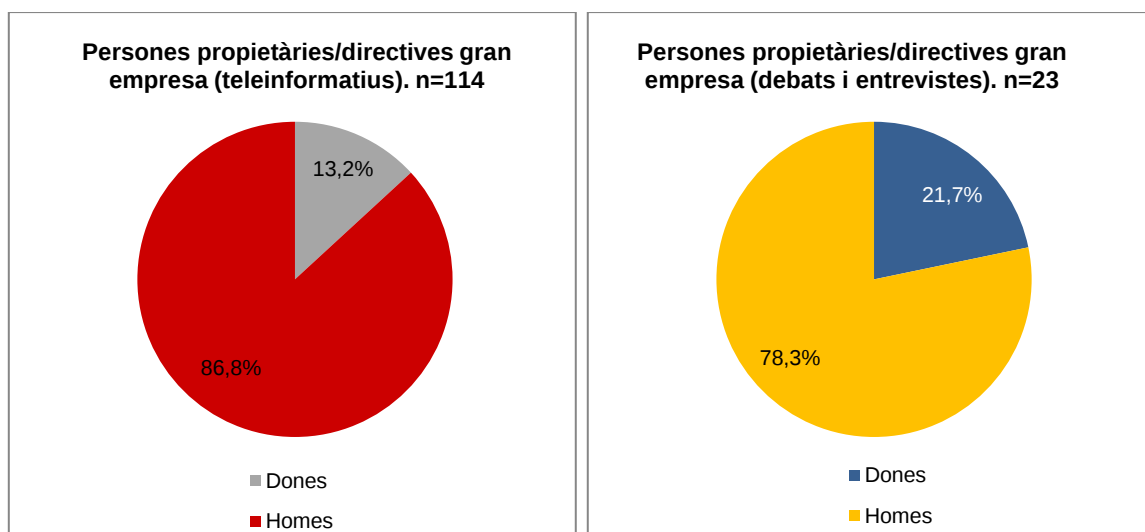

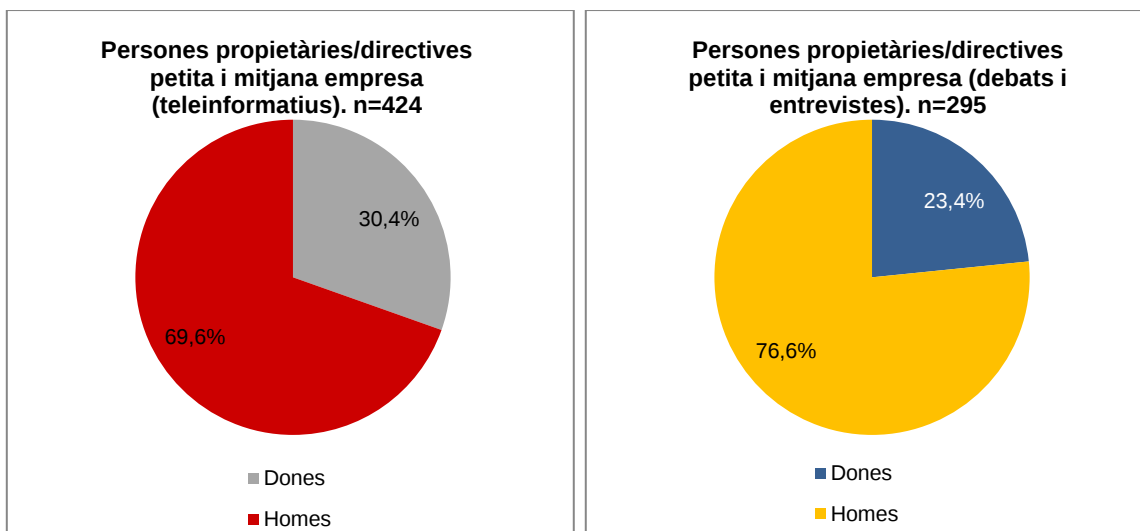
Igualment, només un de cada 5 actors polítics amb inserts en teleinformatius o intervencions en debats i entrevistes són dones.

El posicionament social d'homes i dones en els espais de no-ficció s'ha analitzat, també, mitjançant el paper desenvolupat en quatre àmbits concrets de diferents agrupacions: econòmic, sanitari, sindical i educatiu.

Així, i pel que fa a l'**àmbit econòmic**, s'observa que les dones són minoritàries quan apareixen com a propietàries o directives de petites i mitjanes empreses (30,4% en teleinformatius i 23,4% en debats i entrevistes) però, sobretot, de grans empreses (13,2% dels actors de tots dos sexes en teleinformatius i 21,7% en debats i entrevistes).

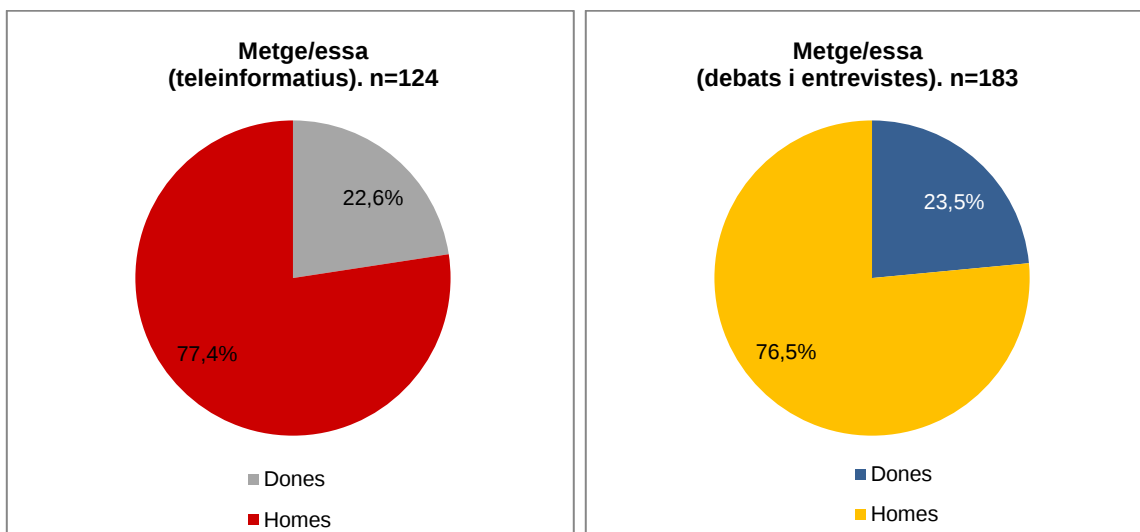
Figura 4. Subagrupacions *persones propietàries/directives de grans empreses i persones propietàries/directives de petites i mitjanes empreses* segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

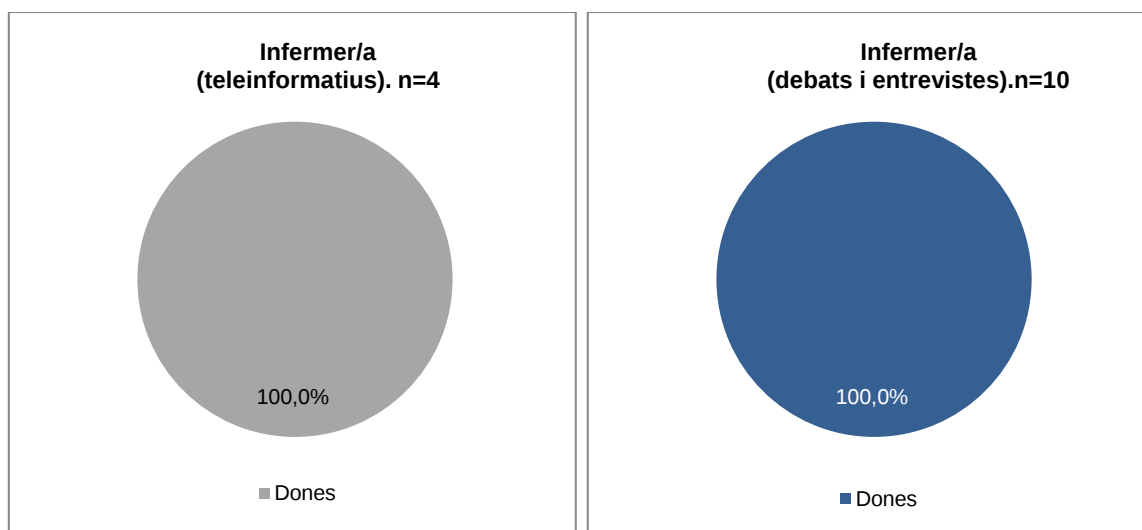

En l'àmbit **sanitari**, les dones metgesses són menys nombroses que els homes tant en teleinformatius (22,6%) com en intervencions en debats i entrevistes (23,5%), però, en canvi, són tot el personal d'infermeria que hi apareix (el 50% el 2012).

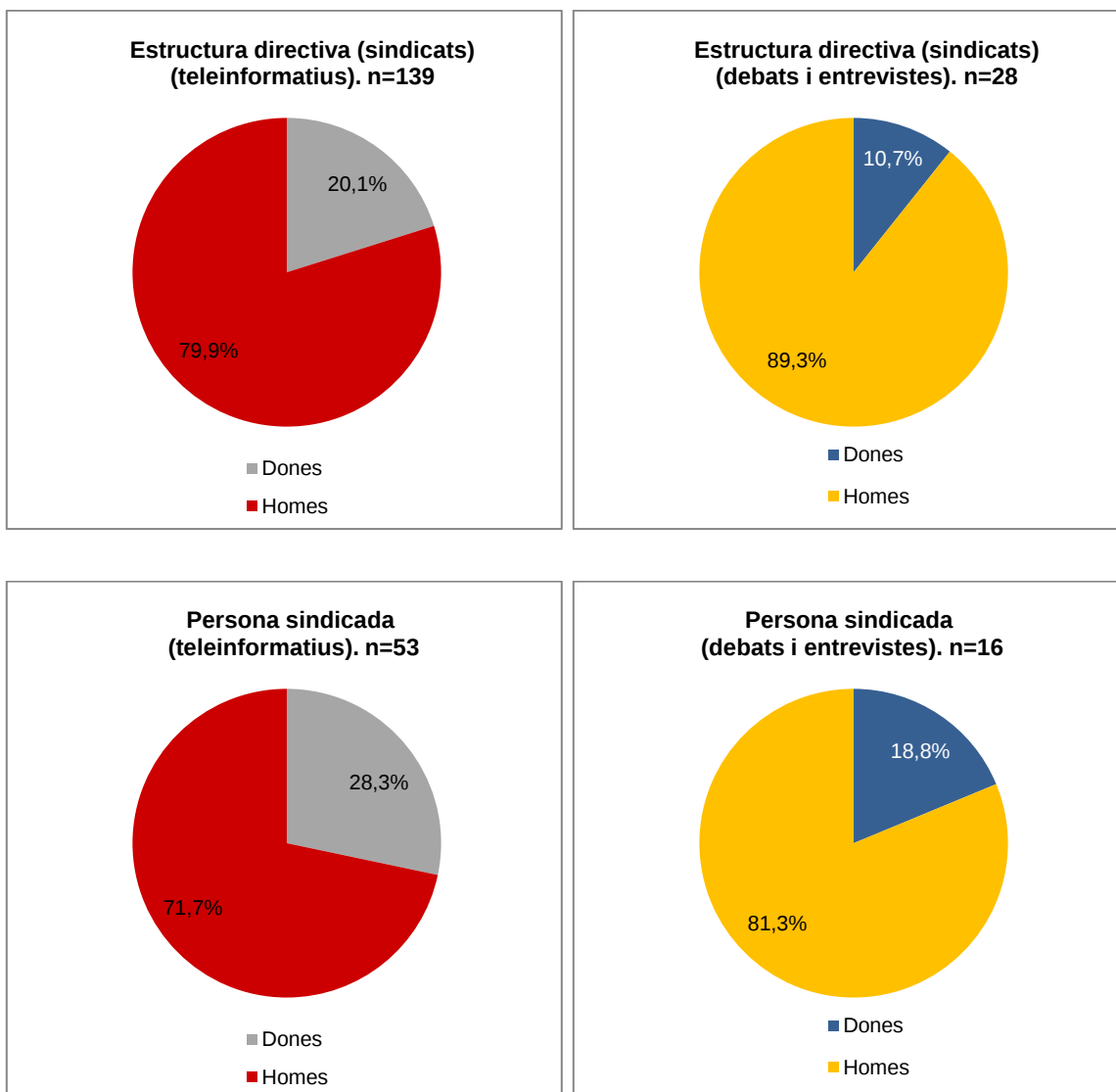
Figura 5. Subagrupacions *metge/essa* i *infermer/a* segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

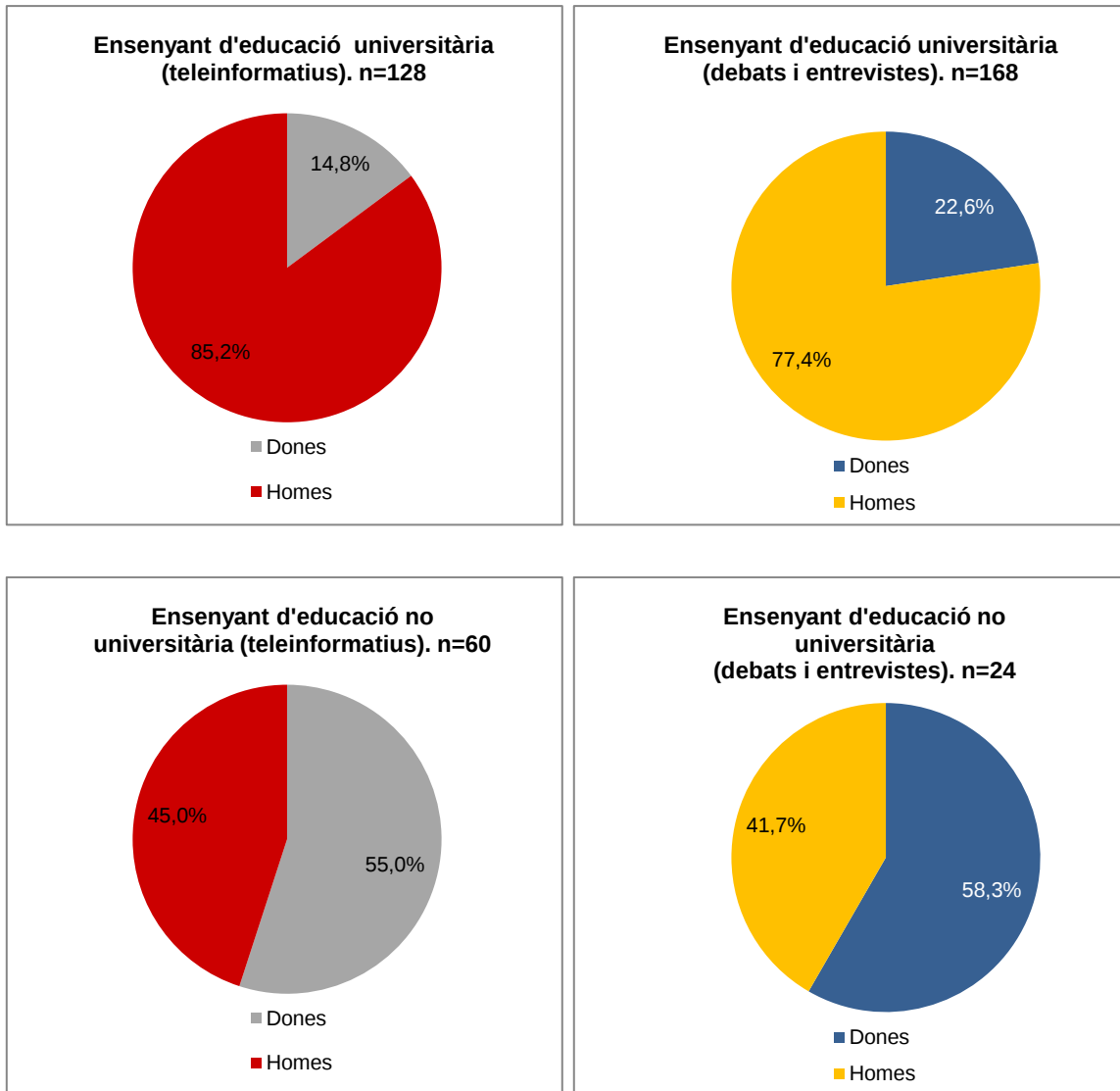
Igualment, les persones que apareixen donant veu a una **organització sindical** són majoritàriament homes: el 20,1% dels inserts i el 10,7% de les intervencions en debats i entrevistes de membres de les estructures directives dels sindicats són de dones. Entre les persones sindicades que apareixen en els programes analitzats també són minoria les dones: el 28,3% en els teleinformatius i el 18,8% en entrevistes i debats.

Figura 6. Subagrupacions estructura directiva (àmbit sindical) i persona sindicada segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Pel que fa al món de l'**ensenyament**, les dones són majoritàries en els nivells d'educació no universitària (55% dels inserts i 58,3% de les entrevistes i debats) però minoria entre el professorat universitari (14,8% i 22,6%, respectivament).

Figura 7. Subagrupacions *ensenyant d'educació universitària* i *ensenyant d'educació no universitària* segons la variable sexe. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

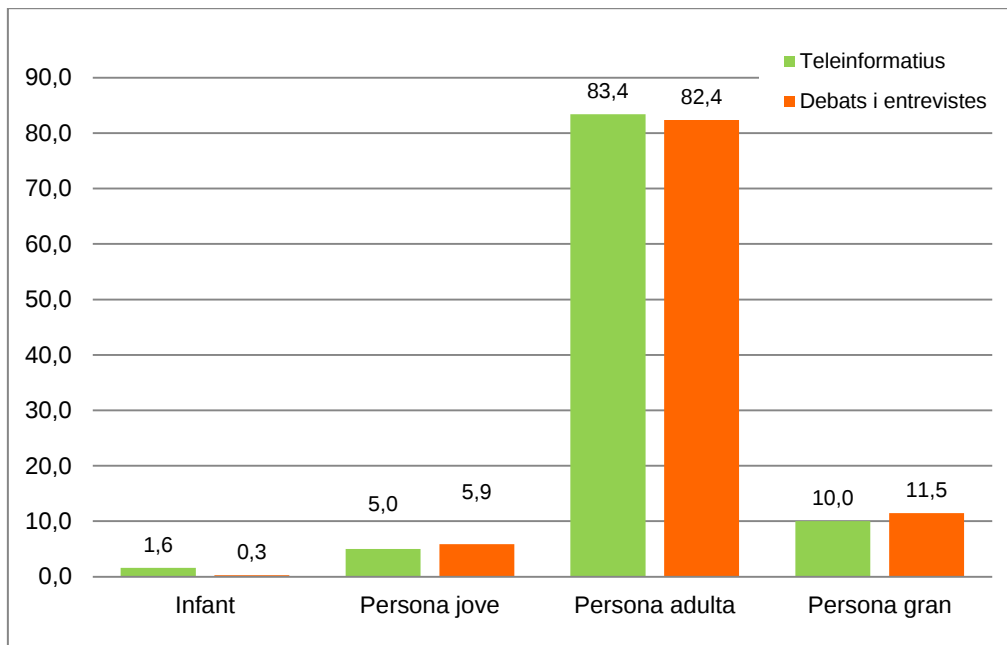
La comparació respecte de les dades de l'informe del 2012 mostra (més enllà d'increments i de disminucions no significatives de la presència de dones en àmbits i tipologies de programes concrets) la confirmació de la subrepresentació de les dones en aquells rols amb una valoració social més elevada en termes de prestigi social. Aquest fet es mostra molt clarament en la presència de menys metgesses que metges i de menys ensenyants universitaris dones que homes, quan les dades reals són les contràries.⁵

⁵ Font: Instituto de la Mujer a partir de dades de l'Instituto Nacional de Estadística.

4.2 Variable *edat*

Si es pren en consideració la variable ***edat***, les persones adultes (d'entre 30 i 64 anys) conformen, amb molt, el grup més nombrós d'intervencions: el 83,4% dels inserts i el 82,4% de participacions en debats i entrevistes. Persones grans, persones joves i infants, per aquest ordre, són els grups que segueixen en aparicions, tant en inserts en teletinformatius com en intervencions en debats i entrevistes. L'estructura d'edat de les persones que apareixen a la no-ficció reproduceix, amb petites variacions quantitatives, la del 2012.

Figura 8. Actors segons la variable *edat*. Percentatge d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Creuant les variables *sexe* i *edat* es constata, com el 2012, que, tot i que la població adulta és la majoritària tant en homes com en dones, com més edat tenen les dones, menys presència relativa als espais de no-ficció: apareixen més dones joves (entre 15 i 29 anys) amb temps de paraula que homes joves, però moltes menys dones adultes o grans que homes de les mateixes edats.

Figura 9. Teleinformatius. Distribució dels inserts dels actors segons les variables edat i sexe. Percentatge d'inserts

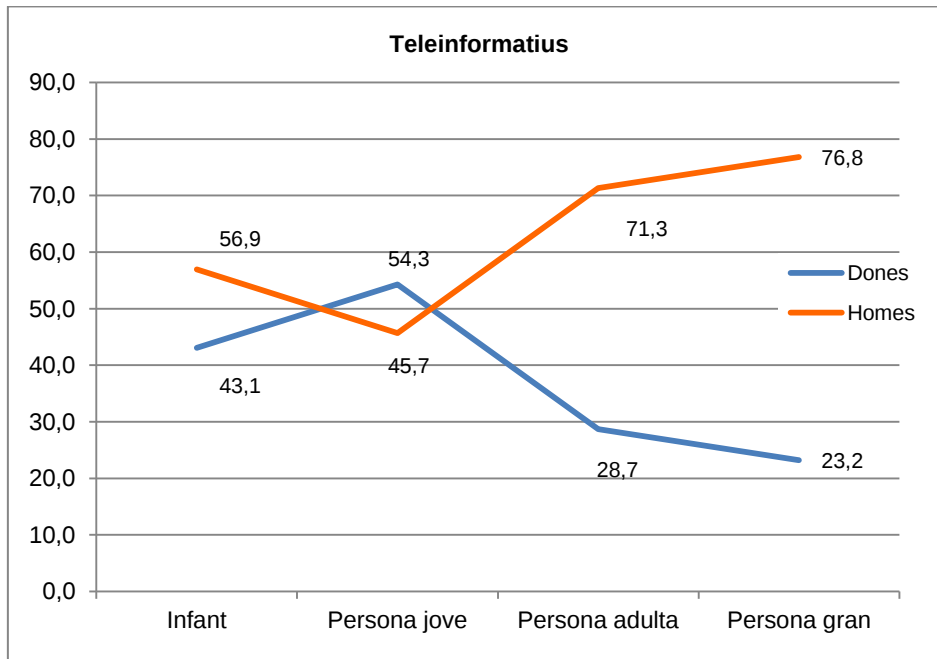
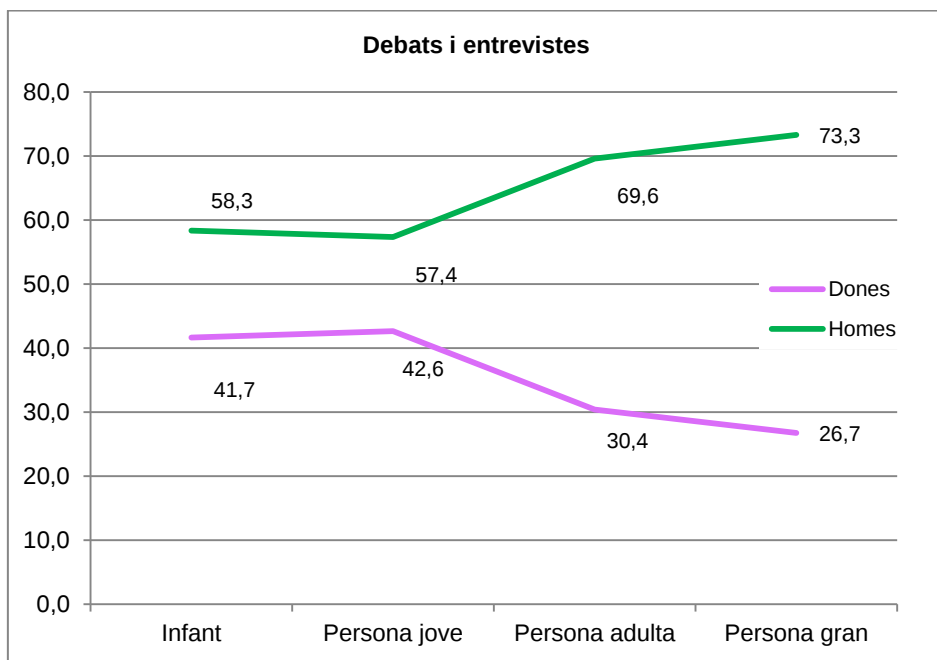

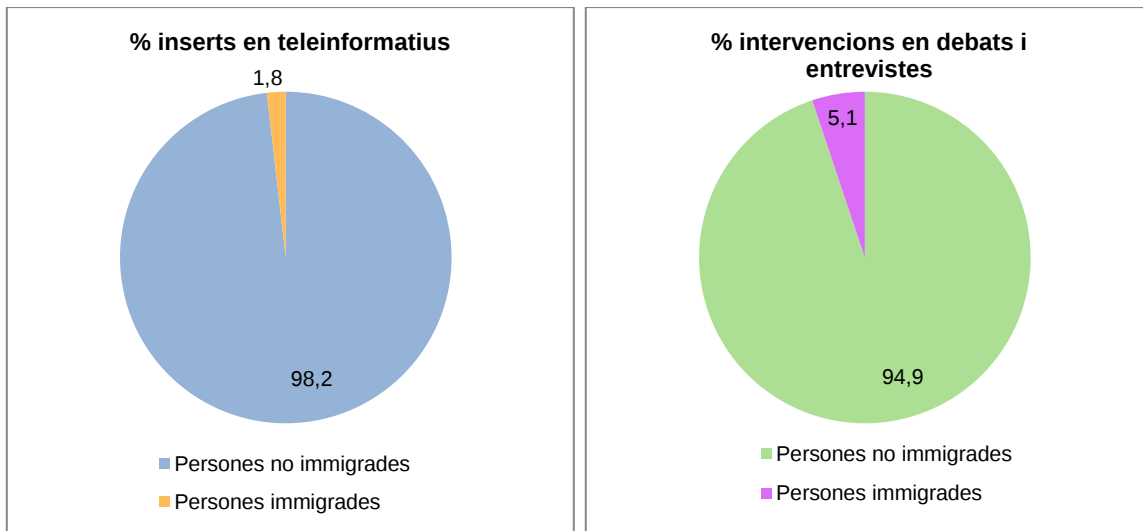
Figura 10. Debats i entrevistes. Distribució de les intervencions dels actors segons les variables edat i sexe. Percentatge d'intervencions

4.3 Variable *origen*

Quant a l'origen, les persones immigrades suposen l'1,8% dels inserts en teleinformatius (la meitat que el 2012) i el 5,1% de les intervencions en debats i entrevistes (4,1% el 2012). La procedència principal és, com el 2012, l'Amèrica llatina.

Figura 11. Actors segons la variable *origen*. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Segons la variable *sexe*, les dones immigrades són el 44,1% dels inserts i el 45,1% de les intervencions en debats i entrevistes, unes proporcions superiors a les de les persones no immigrades i que han augmentat respecte de l'any anterior (39,7% i 38,9%, respectivament).

Quant a la variable *edat*, les xifres del 2013 reproduïxen les línies del 2012: el 86% dels inserts i el 80% de les intervencions en debats i entrevistes correspon a persones adultes i la resta són, gairebé totes, de persones joves. Així, el predomini de les persones adultes és un tret comú amb el conjunt de la mostra (persones immigrades i no immigrades); en canvi, la importància quantitativa de les persones joves entre les persones immigrades, per davant de les persones grans, que és el segon grup d'edat per al conjunt de la mostra, presenta un ordre coincident amb el de la població immigrada.

Quadre 5. Teleinformatius. Persones immigrades segons les variables *edat aparent* i *sexe*. Nombre d'inserts

Edat aparent	Dones immigrades		Homes immigrants		Total	
	Nre. inserts	% inserts	Nre. inserts	% inserts	Nre. inserts	% inserts
Infant	--	--	--	--	--	--
Persona jove	8	50,0	8	50,0	16	11,2
Persona adulta	55	44,7	68	55,3	123	86
Persona gran	--	0,0	4	100,0	4	2,8
Total	63	44,1	80	55,9	143	100

Quadre 6. Debats i entrevistes. Persones immigrades segons les variables *edat aparent* i *sexe*. Nombre d'intervencions

Edat aparent	Dones immigrades		Homes immigrants		Total	
	Nre. intervencions	%	Nre. intervencions	%	Nre. intervencions	%
Infant	1	100	--	--	1	0,4
Persona jove	18	51,4	17	48,6	35	15,5
Persona adulta	82	45,3	99	54,7	181	80,1
Persona gran	1	11,1	8	88,9	9	4,0
Total	102	45,1	124	54,9	226	100

El conjunt de les persones a la programació de no-ficció són percebudes, molt majoritàriament, com a blanques: en el 98,2% dels inserts i el 97,3% de les intervencions en debats i entrevistes els actors es perceben com a persones blanques. De la resta, les percebudes com a no blanques, les persones amb trets indígenes americans (en els teleinformatius) i les persones negres (en debats i entrevistes) són les que obtenen més visibilitat.

Quadre 7. Actors segons la variable *origen percebut*. Nombre d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

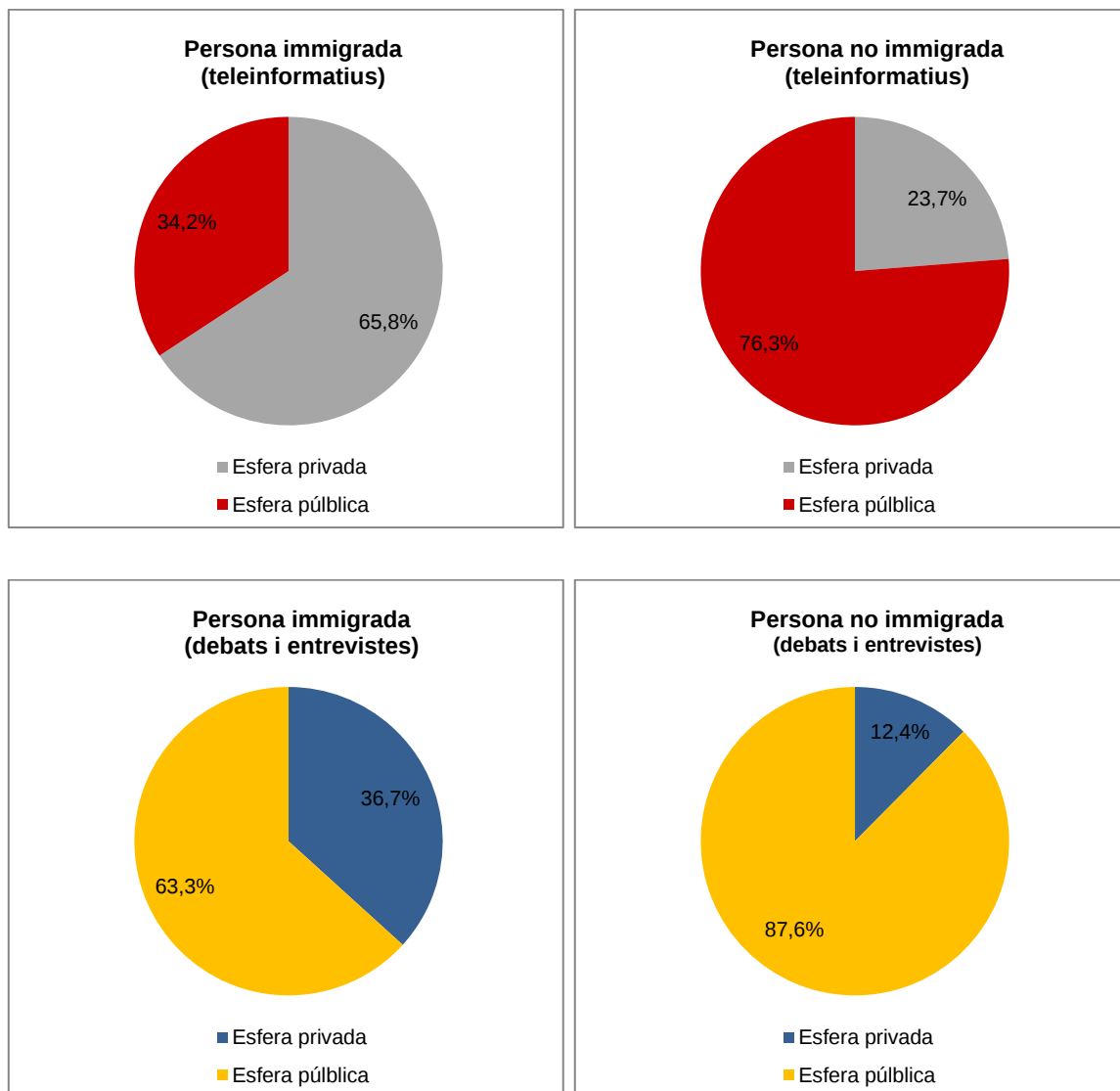
Persona percebuda com a: ⁶	Teleinformatius		Debats i entrevistes	
	Nombre inserts	% inserts	Nombre intervencions	% intervencions
Persona blanca	8003	98,2	4276	97,3
Persona amb trets indígenes americans	44	0,5	22	0,5
Persona negra	43	0,5	36	0,8
Persona àrab	21	0,3	31	0,7
Persona asiàtica	20	0,2	8	0,2
Persona indopakistanesa	13	0,2	13	0,3
Persona gitana	2	0,0	8	0,2
Total	8.146	100	4.394	100

⁶ En els casos en què els inserts o les intervencions eren amb sistemes d'ocultació de la imatge o no s'hi apreciava el color de la pell (18 a teleinformatius i 6 a debats i entrevistes), no s'ha pogut determinar l'origen de les persones, és per això que el sumatori és 8.146 per a teleinformatius i 4.394 per a debats i entrevistes.

De la mateixa manera que l'any 2012, les persones immigrades no apareixen amb un rol polític en els teletinformatius i només en el 2,2% de les intervencions en debats i entrevistes (1,7% el 2012).

Pel que fa als àmbits públics i privats, les persones immigrades actuen des de l'esfera privada en una proporció molt més elevada (fins a triplicar el percentatge) que les persones no immigrades (65,8% respecte d'un 23,7% d'inserts; 36,7% davant el 12,4% d'intervencions en debats i entrevistes). A més, aquesta distància s'ha eixamplat respecte del 2012, quan la proporció era de 2:1 aproximadament, tant en teletinformatius com en espais de debats i entrevistes.

Figura 12. Esfera pública o privada segons la variable *origen*. Percentatge d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes.

Quant a la temàtica de les informacions que conformen els teletinformatius, les persones immigrades són , en termes relatius, més presents que les no immigrades en notícies de *societat*, *conflictes socials*, *educació i ensenyament* i *ciència i tecnologia*. Respecte del 2012, la presència de persones immigrades en la informació ha crescut en *societat* (5 punts) i *conflictes socials* (7 punts) i ha baixat en *economia i negocis* (6 punts)

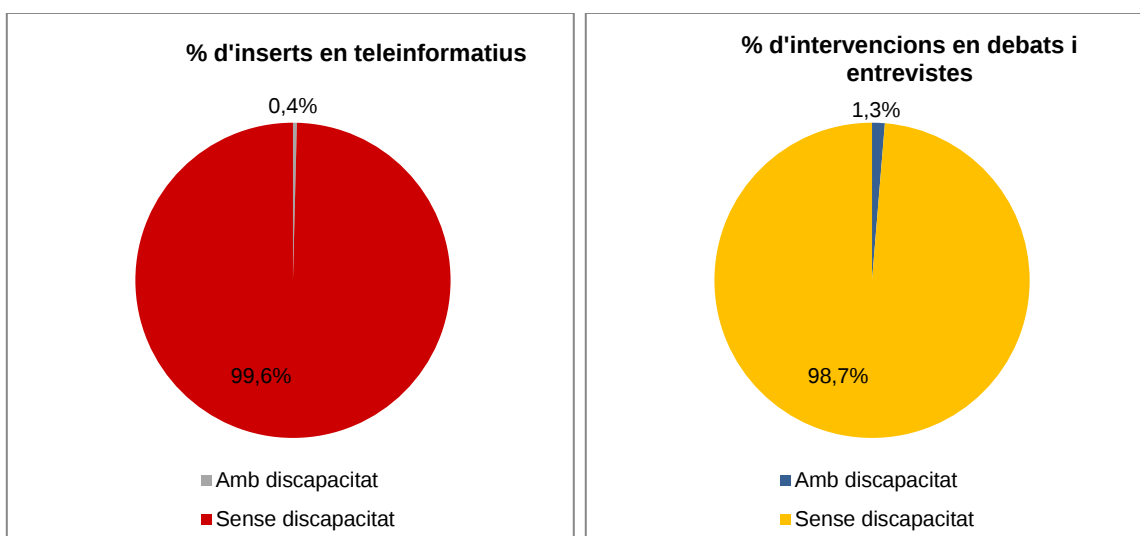
Quadre 8. Teletinformatius. Temàtica de la informació segons la variable *origen*. Percentatge d'inserts

Temàtica	% inserts persones immigrades	% inserts persones no immigrades
Altres	--	0,2
Art i cultura	11,4	11,7
Ciència i tecnologia	4,0	0,7
Conflictes socials	16,1	3,3
Crònica internacional	--	0,3
Crònica política	--	25,7
Economia i negocis	8,7	18,5
Educació i ensenyament	6,0	4,8
Esports	--	0,2
Medi ambient	--	3,6
Mitjans de comunicació i telecomunicacions	0,7	1,4
Sanitat	2,7	3,7
Societat	47,0	20,4
Temps	0,7	0,1
Trànsit	--	0,1
Treball	2,7	5,4
Total	100	100

4.4 Variable *diversitat funcional*

Les persones amb algun tipus de discapacitat representen el 0,4% dels inserts dels teleinformatius (0,5% el 2012) i l'1,3% de les intervencions en debats i entrevistes (0,7% el 2012). En tots dos grups de programació, els homes amb alguna discapacitat suposen els 2/3 de les persones amb diversitat funcional, en una proporció similar a la de la presència d'homes en el conjunt de la mostra. Les discapacitats físiques i les deficiències visuals són les més comunes en la no-ficció.

Figura 13. Persones amb discapacitat. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Quadre 9. Tipus de discapacitat. Nombre d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

Tipus de discapacitat	Teleinformatius		Debats i entrevistes	
	Nombre inserts	%	Nombre intervencions	%
Discapacitat física	16	48,5	34	60,7
Deficiència visual	8	24,2	17	30,4
Discapacitat intel·lectual	5	15,2	3	5,4
Altres discapacitats / discapacitats múltiples	4	12,1	1	1,8
Deficiència a l'oïda	--	--	1	1,8
Total	33	100	56	100

4.5 Variable cultura

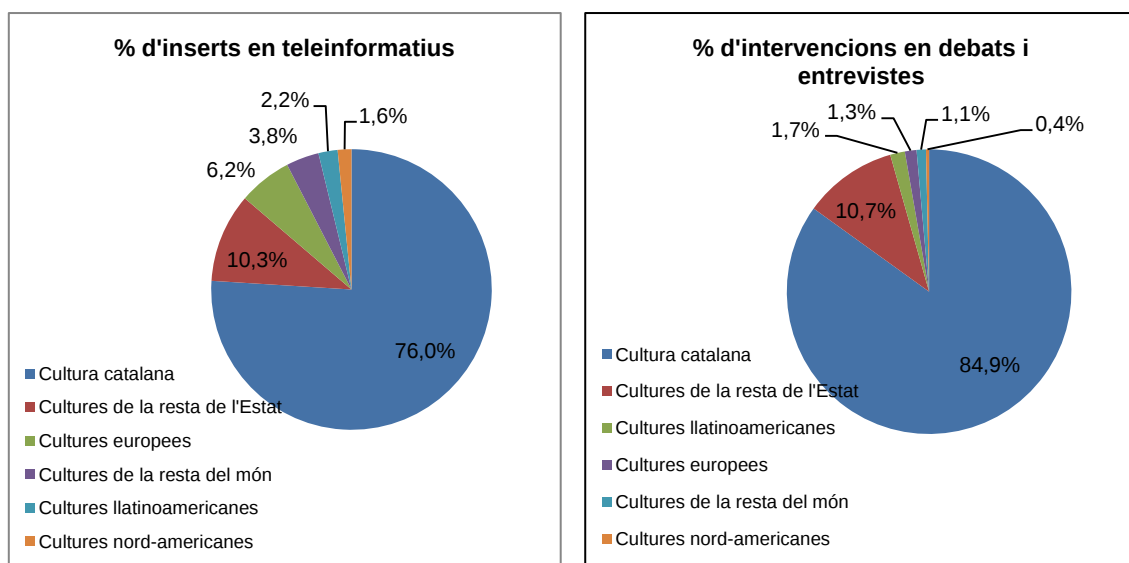
De la mateixa manera que el 2012, la proporció d'actors culturals en espais de no ficció és molt superior en els espais d'entrevistes i debats (el 29,3% de les intervencions, amb un descens de 4 punts respecte del 2012) que en els teletinformatius (8,5% dels inserts i un augment de 0,8 punts).

Pel que fa a l'àmbit cultural, les arts escèniques (el 41,3% dels inserts en teletinformatius i el 39,5% de les entrevistes o debats) i la música (19,0% d'inserts i 16,0% d'entrevistes i debats) són, com ja passava el 2012, els principals.

Quadre 10. Àmbit cultural dels actors creadors o gestors de cultura. Nombre d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

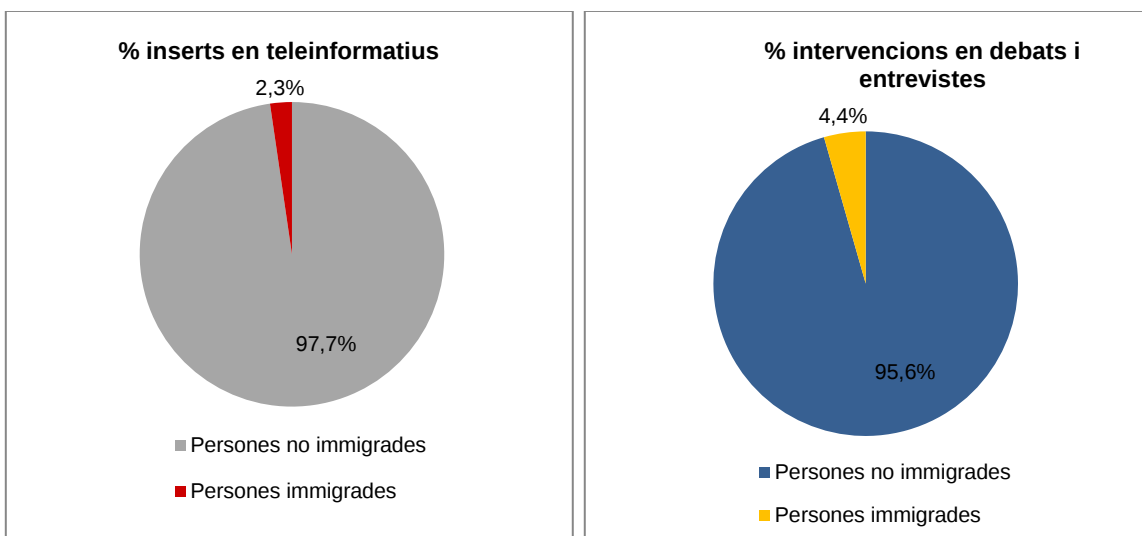
Àmbit cultural	Teleinformatius		Debats i entrevistes	
	Nombre inserts	%	Nombre intervencions	%
Arts escèniques i audiovisuals	286	41,3	510	39,5
Música	132	19,0	207	16,0
Arts plàstiques	101	14,6	33	2,6
Mitjans de comunicació	60	8,7	134	10,4
Literatura	37	5,3	142	11,0
Altres	36	5,2	33	2,6
Gastronomia	17	2,5	56	4,3
Assaig	15	2,2	135	10,5
Moda	6	0,9	22	1,7
Cultura popular	3	0,4	19	1,5
Total	693	100	1.291	100

Figura 14. Referència culturals dels actors creadors o gestors de cultura. Percentatge d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

La presència de persones immigrades entre els creadors i gestors de cultura és del 2,3% en els teleinformatius i del 4,4% en debats i entrevistes. Pel que fa als teleinformatius, la xifra disminueix de manera notable respecte del 2012, quan era del 7,6%. En canvi, la presència percentual en debats i entrevistes puja respecte de l'any anterior (3,9%). Totes dues variacions guarden relació amb la disminució en teleinformatius i amb l'augment en debats i entrevistes de la presència de persones immigrades.

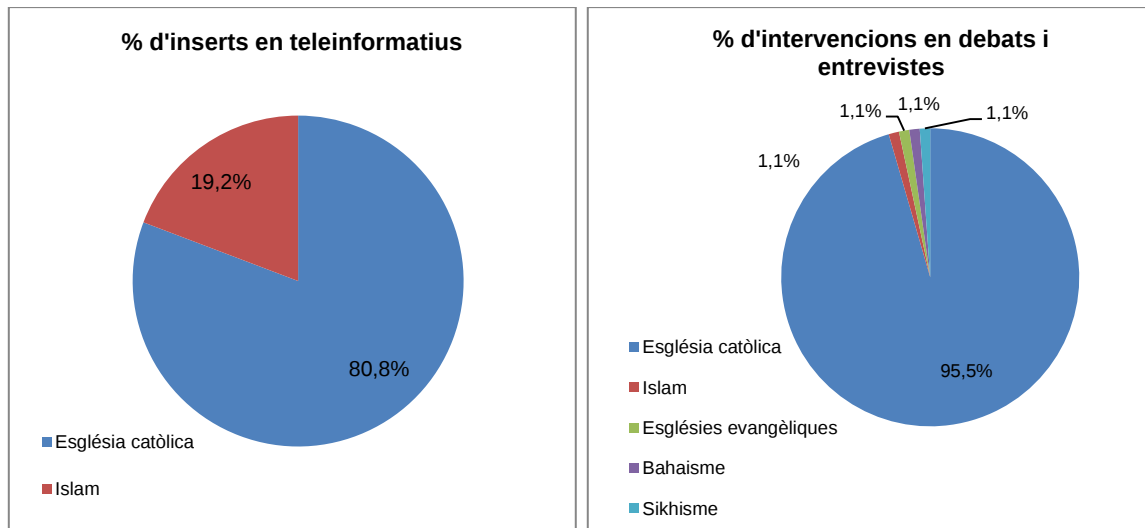
Figura 15. Persones creadors o gestores de cultura segons la variable *origen*. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes

4.6 Variable *confessió religiosa*

Durant el 2013 han tingut veu, en els espais analitzats, 5 confessions religioses: l'Església catòlica i l'Islam (en teleinformatius i en espais de debats i entrevistes) i les esglésies evangèliques, el bahaisme i el sikhisme (en espais de debats i entrevistes).

Figura 16. Confessió religiosa dels actors. Percentatge d'inserts en teleinformatius i d'intervencions als debats i entrevistes

La presència conjunta dels actors religiosos roman en xifres similars a les del 2012: passa del 0,5% el 2012 al 0,3% el 2013 del total dels inserts en els teleinformatius i de l'1,8% al 2% en les intervencions en debats i entrevistes.

De la mateixa manera que durant el 2012, la proporció d'homes entre els actors confessionals és molt superior al de dones en els espais de no-ficció: un 84,6% d'inserts en teleinformatius i un 72,2% de les intervencions en debats i entrevistes.

Quadre 11. Teleinformatius. Confessió religiosa dels actors (agrupacions *Església catòlica*, *església no catòlica* i subagrupació *persona no consagrada* de l'agrupació *altres*) segons la variable sexe. Nombre d'inserts

Confessió religiosa	Dones		Homes	
	Nombre d'inserts	%	Nombre d'inserts	%
Església catòlica	3	14,3	18	85,7
Islam	1	20,0	4	80,0
Total	4	15,4	22	84,6

Quadre 12. Debats i entrevistes. Confessió religiosa dels actors (agrupacions *Església catòlica*, *església no catòlica* i subagrupació *persona no consagrada* de l'agrupació *altres*) segons la variable sexe. Nombre d'intervencions

Confessió religiosa	Dones		Homes	
	Nombre intervencions	%	Nombre intervencions	%
Església catòlica	21	26,3	59	73,8
	3	60,0	2	40,0
Esglésies evangèliques	--	--	1	100,0
	--	--	1	100,0
Islam	1	100,0	--	--
	--	--	--	--
Bahaisme	--	--	--	--
	--	--	1	100,0
Sikhisme	--	--	1	100,0
	--	--	--	--
Total	25	27,8	65	72,2

L'origen dels actors confessionals mostra una correspondència entre confessions diferents de la catòlica i persones immigrades: només un insert en els teleinformatius (3,8% d'aquests actors) i dues intervencions en debats i entrevistes (2,2%) corresponen a persones no immigrades que apareixen en representació d'una religió altra que la catòlica.

Quadre 13. Teleinformatius. Confessió religiosa dels actors (agrupacions *Església catòlica*, *església no catòlica* i subagrupació *persona no consagrada* de l'agrupació *altres*) segons la variable origen. Nombre d'inserts

Confessió religiosa	Persones immigrades		Persones no immigrades		Total
	Nombre inserts	%	Nombre inserts	%	
Església catòlica	--	--	21	100	21
Islam	4	80	1	20	5
Total	4	15,4	22	84,6	26

Quadre 14. Debats i entrevistes. Confessió religiosa dels actors (agrupacions *Església catòlica*, *església no catòlica* i subagrupació *persona no consagrada* de l'agrupació *altres*) segons la variable origen. Nombre d'intervencions

Confessió religiosa	Persones immigrades		Persones no immigrades		Total
	Nombre intervencions	%	Nombre intervencions	%	
Bahaisme	1	100,0	--	--	1
Sikhisme	1	100,0	--	--	1
Esglésies evangèliques	--	--	1	100,0	1
Islam	--	--	1	100,0	1
Església catòlica	2	2,4	83	97,6	85
Total	4	4,5	85	95,5	89

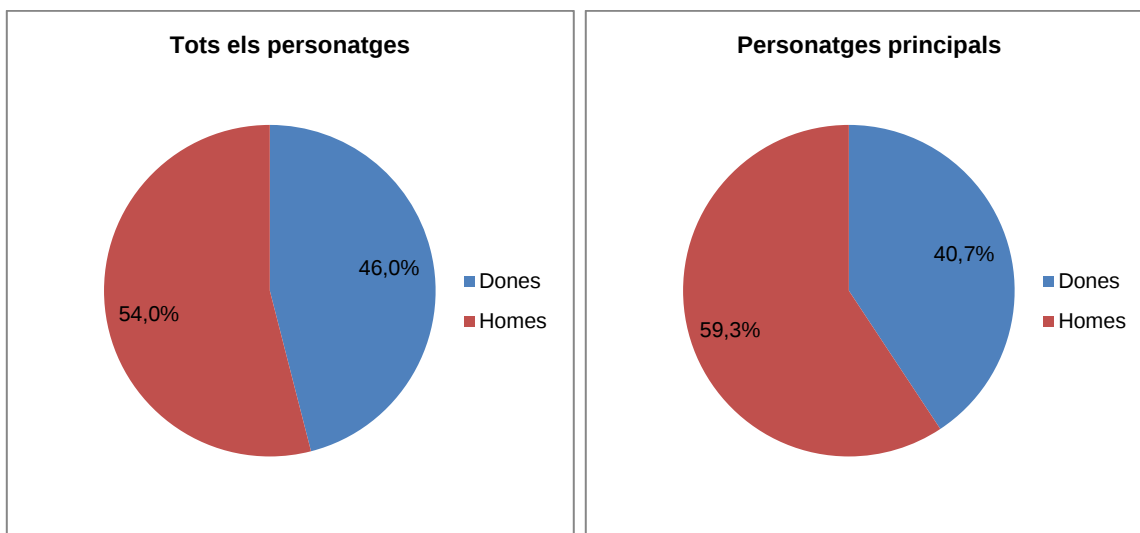
5. Programació de ficció

Els programes de ficció de producció pròpia analitzats emesos durant el 2013 comprenen 372 personatges, 66 dels quals són principals i 306 secundaris, entre protagonistes i no protagonistes.

5.1 Variable sexe

La proporció de dones entre el conjunt de personatges, principals i secundaris, d'un 46%, és inferior a la d'homes (54%), unes xifres similars a les del 2012 (que era del 44,1%). A diferència, però, de les dades del 2012, els personatges femenins que hi apareixen com a principals (és a dir, els que tenen una repercussió en el desenvolupament de la història de ficció més elevada) són menys, en termes relatius, que el conjunt de la mostra de ficció: el 40,7% dels personatges principals són dones davant el 59,3% d'homes. El 2012 aquesta relació era inversa i les dones que hi apareixien com a personatges principals (48,9%) ho feien en una proporció superior a la del conjunt de personatges (44,1%).

Figura 17. Tots els personatges segons la variable sexe

Quadre 15. Ficció. Tipus de personatges segons la variable sexe

Personatge	Dones		Homes		Total mostra	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Principal	26	15,2	40	19,9	66	17,7
Secundari protagonista	43	25,1	61	30,3	104	27,9
Secundari no protagonista	102	59,6	100	49,8	202	54,3
Total	171	100	201	100	372	100

5.1.1 Anàlisi dels personatges principals

Una anàlisi dels personatges principals permet aprofundir en el retrat dels homes i les dones que ofereix la ficció de producció pròpia. A més, i per tal d'establir relacions de significació amb la realitat actual, la mostra d'aquests personatges s'ha limitat als espais de ficció contextualitzats en l'actualitat i s'ha deixat de banda les obres històriques o de ciència-ficció (54 personatges, 22 dones i 32 homes).

L'àmbit personal d'aquests personatges s'ha estudiat a partir de tres variables: la *constitució física*, el fet de ser o no *subjecte o objecte dels comportaments violents* i el *nivell de poder*.

Pel que fa a la constitució física, homes i dones coincideixen a aparèixer amb una constitució prima o mitjana (el 95,4% de les dones i el 90,7% del homes). Tot i així, es pot apreciar un decantament lleuger de les dones cap a la primor (40,9%) superior a la dels homes (34,4%).

Quadre 16. Ficció. Personatges principals segons les variables *constitució física* i *sexe*

Constitució física	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Prima	9	40,9	11	34,4	20	37,0
Mitjana	12	54,5	18	56,3	30	55,6
Grassa	1	4,5	3	9,4	4	7,4
Total	22	100	32	100	54	100

Els personatges principals observen, majoritàriament, una conducta positiva, tant els homes (68,8%) com les dones (77,3%). La diferència entre tots dos sexes apareix en els personatges principals amb una conducta negativa, circumscrita als personatges masculins (9,4%).

Quadre 17. Ficció. Conducta dels personatges principals segons la variable *sexe*

Conducta	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Positiva	17	77,3	22	68,8	39	72,2
Negativa	0	--	3	9,4	3	5,6
Mixta	5	22,7	7	21,9	12	22,2
Total	22	100	32	100	54	100

El desenvolupament de conductes violentes també apareix més en homes (el 28,1% en té) que en dones (el 9,1%), si bé la majoria no n'és subjecte.

Quadre 18. Ficció. Conducta violenta dels personatges principals segons la variable sexe

Conducta violenta	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sí	2	9,1	9	28,1	11	20,4
No	20	90,9	23	71,9	43	79,6
Total	22	100	32	100	54	100

El nivell de poder dels personatges principals és alt (37%) o mitjà (42,6%), tant en homes com en dones. No obstant això, per sexes, les dones observen una doble relació amb el poder: tenen un poder més alt que els homes (40,9% davant el 34,4%), però també dupliquen la proporció de persones amb un poder baix (27,3% davant el 15,6% dels homes).

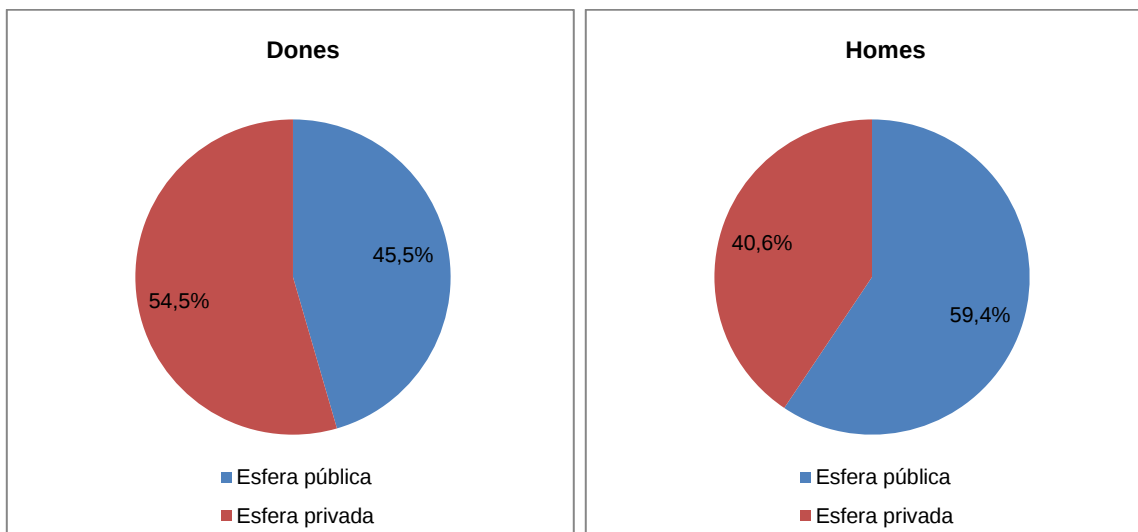
Quadre 19. Ficció. Nivell de poder dels personatges principals segons la variable sexe

Nivell de poder	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Alt	9	40,9	11	34,4	20	37,0
Mitjà	7	31,8	16	50,0	23	42,6
Baix	6	27,3	5	15,6	11	20,4
Total	22	100	32	100	54	100

En termes generals, s'observa una continuïtat respecte del 2012 en la descripció de l'àmbit personal dels personatges principals, segons la variable sexe, que ofereix la ficció.

L'àmbit de rol dels homes i de les dones que són personatges principals s'analitza a partir de dos grups de variables lligats als conceptes d'esfera pública (rols professional i social) i esfera privada.

La primera gran diferència entre els rols d'homes i de dones ve determinada pel predomini del rol públic en els homes (59,4% i un increment de 6 punts respecte del 2012) i del rol privat en les dones (54,5% tot i la davallada de 15 punts respecte del 2012).

Figura 18. Ficció. Esfera pública o privada segons la variable sexe

A partir d'aquí s'observa que, al contrari que el 2012, els homes tenen una feina remunerada en una proporció més elevada (68,7% el 2013 i el 59,4% el 2012) que les dones (59,1% el 2013 i 65,4% el 2012) i que s'accentua el desequilibri en la qualificació professional a favor dels homes (el 90,9% tenen una ocupació qualificada, davant el 61,5% de les dones). L'informe del 2012 xifrava en un 89,5% les feines qualificades dels homes i en un 70,6% les de les dones. Per contra, i a diferència del 2012, les dones tenen un nivell d'estudis superiors més elevat que els homes: una de cada tres dones (el 19,2% el 2012) per un de cada quatre homes (el 34,3% el 2012).

Quadre 20. Ficció. Agrupacions dels personatges principals segons la variable sexe

Agrupació	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Altres	12	54,5	13	40,6	25	46,3
Actors culturals	3	13,6	7	21,9	10	18,5
Actors econòmics	2	9,1	5	15,6	7	13,0
Persones expertes	2	9,1	4	12,5	6	11,1
Actors polítics	1	4,5	2	6,3	3	5,6
Actors del món sanitari	1	4,5	1	3,1	2	3,7
Universitats i ensenyament	1	4,5	0	--	1	1,9
Total	22	100	32	100	54	100

Quadre 21. Ficció. Tipus de feina dels personatges principals amb activitat remunerada segons la variable sexe⁷

Tipus de feina	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Qualificada	8	61,5	20	90,9	28	80,0
No qualificada	5	38,5	2	9,1	7	20,0
Total	13	100	22	100	35	100

Quadre 22. Ficció. Nivell d'estudis acabats dels personatges principals segons la variable sexe

Nivell d'estudis acabats	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Universitaris	8	36,4	8	25,0	16	29,6
Primaris o secundaris	1	4,5	3	9,4	4	7,4
Cap estudi	0	--	1	3,1	1	1,9
Sense determinar	13	59,1	20	62,5	33	61,1
Total	22	100	32	100	54	100

L'anàlisi de les activitats de l'esfera privada mostra una sèrie de característiques més accentuades segons el sexe del personatge principal.

Així, tot i que les activitats principals són, en termes generals, igualitàries per a homes i dones (amb les *relacions socials i d'amistat* i *treballar* com a principals activitats dels personatges de tots dos sexes), les dones es desmarquen dels homes en dues activitats pròpies de l'àmbit domèstic: *tenir cura dels altres* (13,6% davant el 7,4% dels homes) i *feines de la llar* (11,4% davant l'1,9%). En aquesta línia, dos de cada tres personatges principals femenins apareixen en la ficció realitzant les tasques de la llar com a mínim alguna vegada, però només un de cada cinc personatges masculins. Igualment, una de cada dues dones tenen cura d'altres persones, però només un de cada cinc homes.

Respecte de l'informe del 2012, les dones mantenen el seu grau de participació (alguna vegada o sovint) en les tasques de la llar i augmenten lleugerament les de cura d'altres persones (passa del 42% al 50% dels personatges), mentre que els personatges masculins realitzen menys tasques de la llar (passa del 40,6% al 18,8%) i mantenen en nivells similars la proporció de cura d'altres persones.

⁷ La mostra inclou els personatges principals que tenen una ocupació concreta (35 d'un total de 49). La resta són estudiants, aturats, inactius, jubilats o tenen una ocupació sense determinar.

Quadre 23. Ficció. Personatges principals segons les variables *activitats principals* i *sexe*⁸

Activitats principals dels personatges	Dones % (n=44)	Homes % (n=54)	Total personatges principals % (n=98)
Relacions socials i d'amistat	31,8	33,3	32,7
Treballar	25,0	27,8	26,5
Tenir cura d'altres	13,6	7,4	10,2
Activitats culturals	9,1	11,1	10,2
Sense activitat determinada	9,1	11,1	10,2
Feines de la llar	11,4	1,9	6,1
Estudiar i fer deures	0,0	1,9	1,0
Beure alcohol	0,0	1,9	1,0
Fer contraban	0,0	1,9	1,0
Estar ingressat a l'hospital	0,0	1,9	1,0
Total	100	100	100

Quadre 24. Ficció. Tasques de la llar dels personatges principals segons la variable *sexe*

Tasques de la llar	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sovint	5	22,7	2	6,3	7	13,0
Alguna vegada	9	40,9	4	12,5	13	24,1
Mai	8	36,4	26	81,3	34	63,0
Total	22	100	32	100	54	100

Quadre 25. Ficció. Cura d'altres persones dels personatges principals segons la variable *sexe*

Cura d'altres persones	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sovint	9	40,9	3	9,4	12	22,2
Alguna vegada	2	9,1	4	12,5	6	11,1
Mai	11	50,0	25	78,1	36	66,7
Total	22	100	32	100	54	100

⁸ Els percentatges del quadre s'han calculat sobre 98 perquè s'ha comptabilitzat un mínim d'una i un màxim de tres activitats principals per cadascun dels personatges principals.

Pel que fa als hàbits de consum, dones i homes consumeixen tabac i alcohol en proporcions similars, però són les dones les que opten més que els homes per un consum de begudes alcohòliques de més de 20 graus i les que beuen de manera més continuada alcohol de menys de 20 graus. Per contra, les dones fan més esport que els homes.

Figura 19. Ficció. Consum de tabac dels personatges principals segons la variable sexe

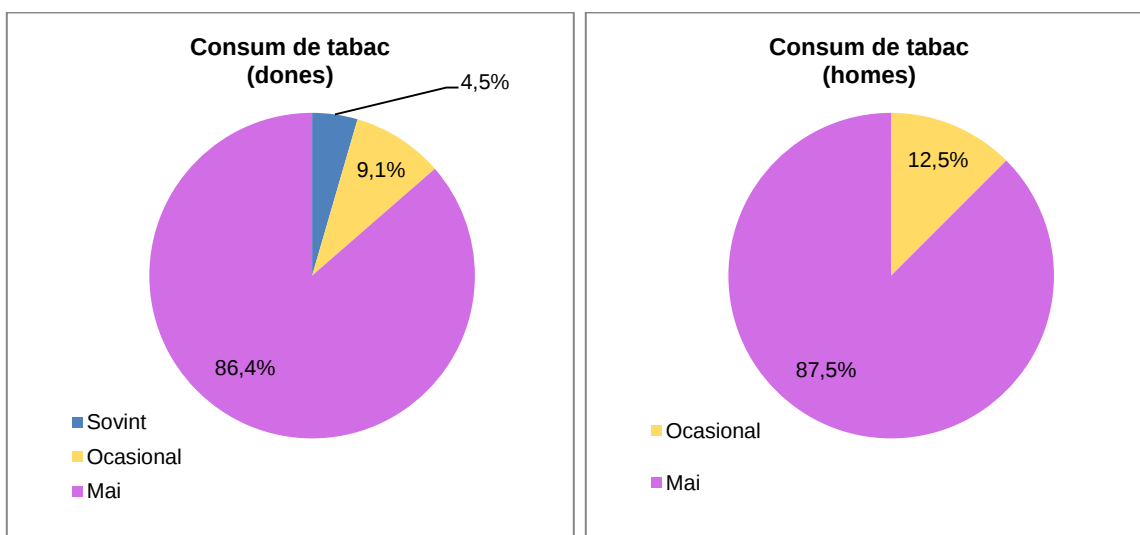

Figura 20. Ficció. Consum d'alcohol de menys de 20 graus dels personatges principals segons la variable sexe

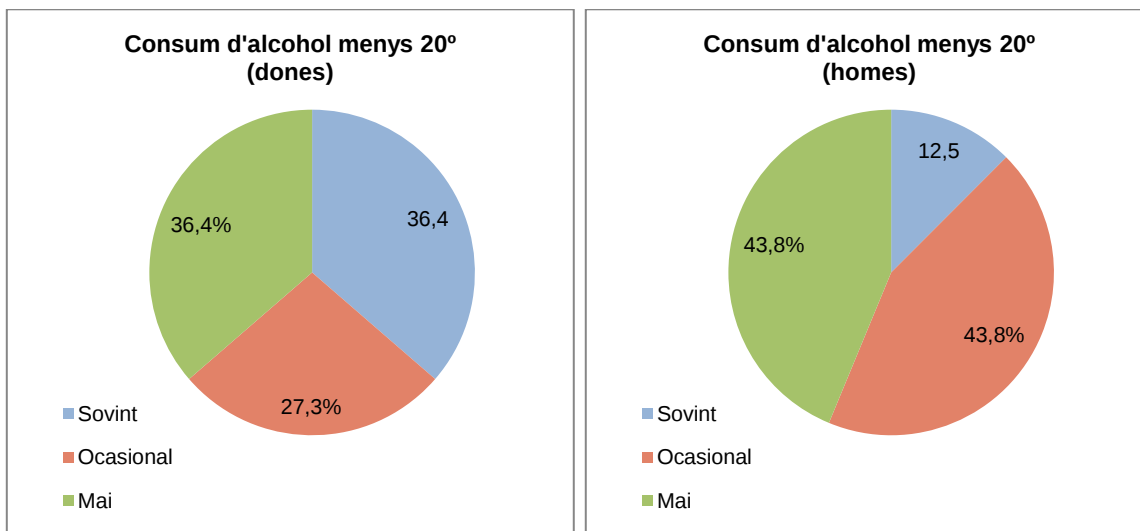

Figura 21. Ficció. Consum d'alcohol de més de 20 graus dels personatges principals segons la variable sexe

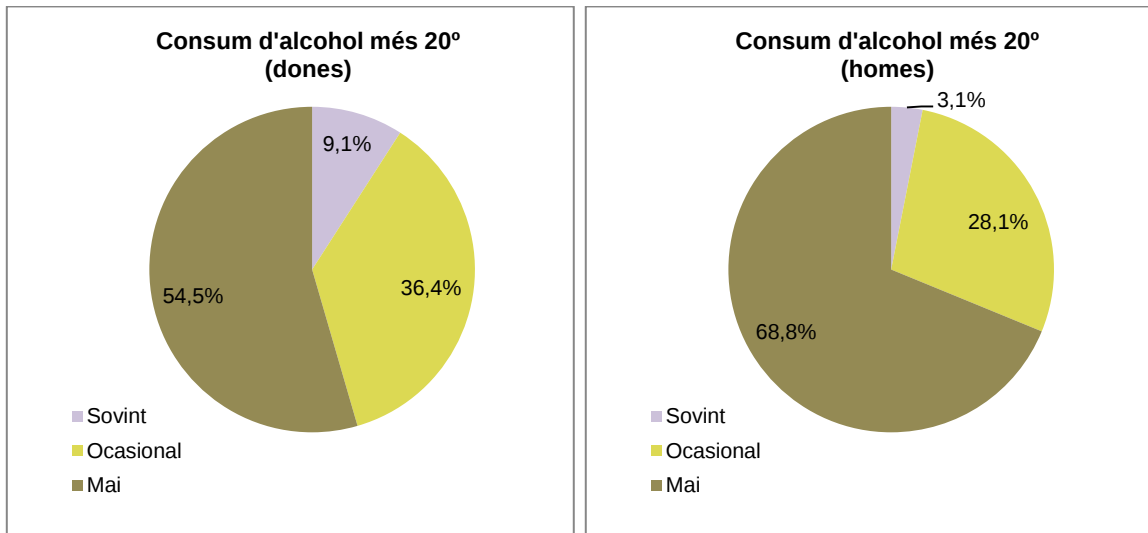
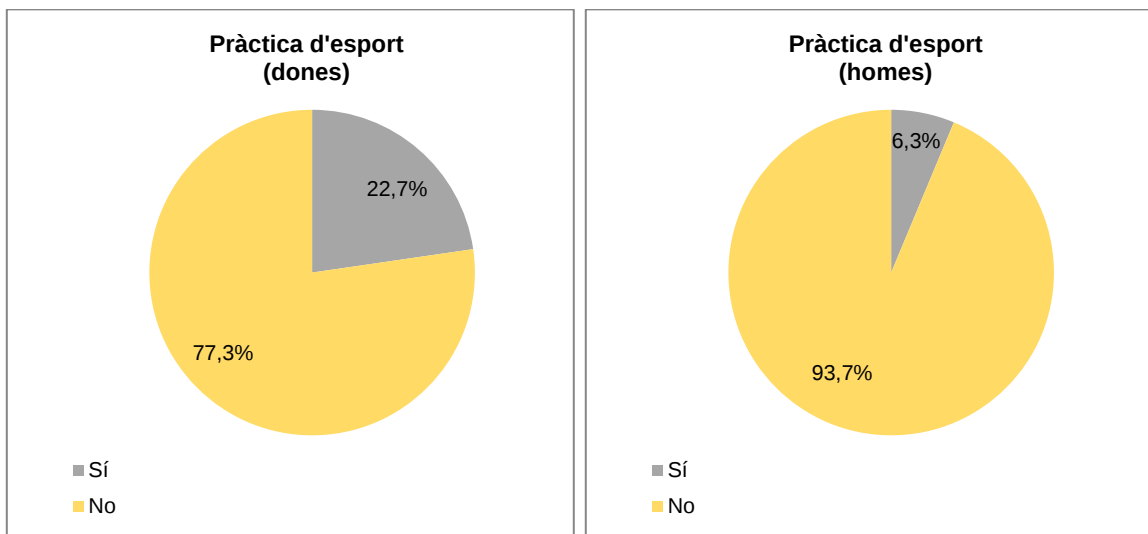

Figura 22. Ficció. Pràctica d'esport dels personatges principals segons la variable sexe

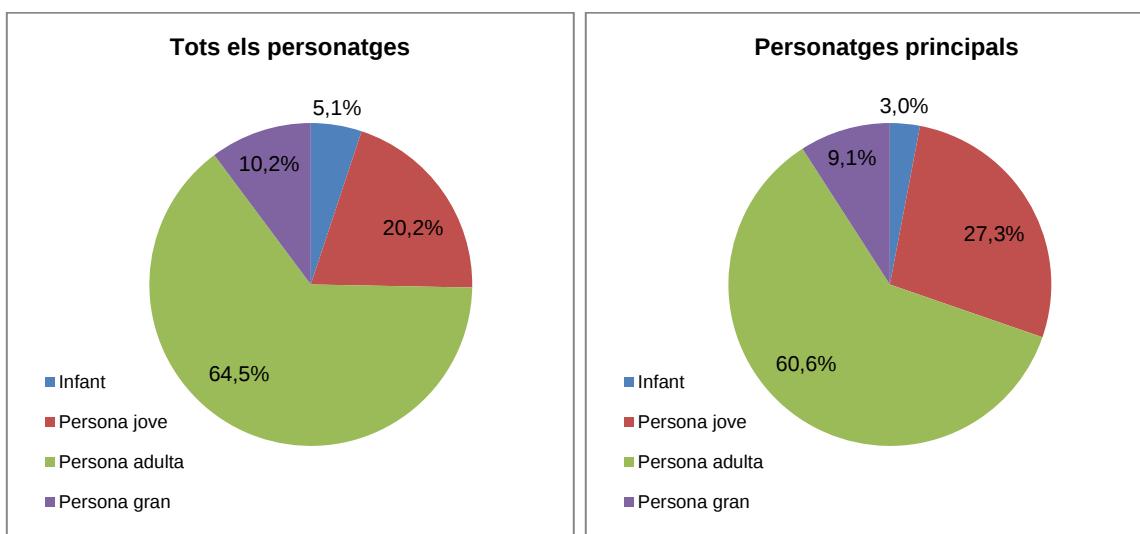

En resum, respecte de les dades del 2012, a la ficció analitzada durant el 2013 hi continua present la diferència de rols entre homes (públics) i dones (privats) i, en conseqüència, tasques reproductives com la cura d'altres o la realització de tasques de la llar continuen en mans, bàsicament, de dones. Pel que fa als hàbits personals, els personatges masculins han incrementat el consum d'alcohol i de tabac, tot i que es continua presentant les dones com a consumidores més habituals d'alcohol.

5.2 Variable edat

La majoria dels personatges analitzats són persones adultes (64,5%) i, en segon lloc, persones joves (20,2%). Les persones grans (10,2%) i els infants (5,1%) tenen menys presència en les sèries de ficció analitzades. Aquestes xifres són similars a les de l'any 2012, tot i que augmenten les persones grans (el 2012 eren el 7,5%) i disminueixen les persones joves (el 26,2% el 2012).

Figura 23. Ficció. Personatges i personatges principals segons la variable edat

Com el 2012, les persones joves guanyen incidència en la ficció quan es valora el nivell de protagonisme que desenvolupen. Així, les persones joves amb papers principals augmenten la seva participació fins al 27,3%, mentre que el percentatge de la resta de grups d'edat baixa. En aquesta variació ha influït la incorporació de sèries com *La sagrada família* o *Pop ràpid*, on els personatges joves prenen protagonisme.

Quadre 26. Ficció. Tipus de personatges segons la variable edat

Edat	Principal		Secundari protagonista		Secundari no protagonista		Total	
	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%	Nre.	%
Infant	2	3,0	8	7,7	9	4,5	19	5,1
Persona jove	18	27,3	18	17,3	39	19,3	75	20,2
Persona adulta	40	60,6	73	70,2	127	62,9	240	64,5
Persona gran	6	9,1	5	4,8	27	13,4	38	10,2
Total	66	100	104	100	202	100	372	100

5.2.1 Anàlisi dels personatges principals

Pel que fa als personatges principals en espais de ficció contextualitzats en l'actualitat, se n'analitzen també les característiques en els àmbits personal i de rol.

Quant a l'àmbit **personal**, des del punt de vista de les relacions amb altres personatges, la majoria, a totes les edats, es presenten com a positius, no utilitzen la violència ni en són objecte. De la mateixa manera que en les dades de l'any 2012, el grup d'edat que concentra la majoria de les connotacions negatives és el de persones adultes: són les que tenen més relacions de violència (el 24,2% la utilitza) i les úniques presentades com a negatives (el 9,1%).

Quadre 27. Ficció. Constitució física dels personatges principals segons la variable edat

Constitució física	Infant % (n=1)	Persona jove % (n=16)	Persona adulta % (n=33)	Persona gran % (n=4)	Totes les edats % (n=54)
Prima	--	56,3	30,3	25,0	37,0
Mitjana	100	43,8	60,6	50,0	55,6
Grassa	--	--	9,1	25,0	7,4
Total	100	100	100	100	100

Quadre 28. Ficció. Conducta dels personatges principals segons la variable edat

Conducta	Infant % (n=1)	Persona jove % (n=16)	Persona adulta % (n=33)	Persona gran % (n=4)	Totes les edats % (n=54)
Positiva	100	87,5	63,6	75,0	72,2
Negativa	--	--	9,1	--	5,6
Mixta	--	12,5	27,3	25,0	22,2
Total	100	100	100	100	100

Quadre 29. Ficció. Conducta violenta dels personatges principals segons la variable edat

Conducta violenta	Infant % (n=1)	Persona jove % (n=16)	Persona adulta % (n=33)	Persona gran % (n=4)	Totes les edats % (n=54)
Sí	--	18,8	24,2	--	20,4
No	100	81,3	75,8	100	79,6
Total	100	100	100	100	100

Quadre 30. Ficció. Conducta violenta envers els personatges principals segons la variable edat

Objecte de conducta violenta	Infant % (n=1)	Persona jove % (n=16)	Persona adulta % (n=33)	Persona gran % (n=4)	Totes les edats % (n=54)
Sí	--	18,8	21,2	--	18,5
No	100	81,3	78,8	100	81,5
Total	100	100	100	100	100

Com el 2012, el nivell de poder (social, familiar, econòmic) dels personatges principals és més gran com més alt és el grup d'edat al qual pertanyen.

Quadre 31. Ficció. Nivell de poder dels personatges principals segons la variable edat

Nivell de poder	Infant % (n=1)	Persona jove % (n=16)	Persona adulta % (n=33)	Persona gran % (n=4)	Totes les edats % (n=54)
Alt	--	18,8	45,5	50,0	37,0
Mitjà	100	50,0	36,4	50,0	42,6
Baix	--	31,3	18,2	--	20,4
Total	100	100	100	100	100

Quant a l'esfera pública dels personatges principals, l'edat determina el rol dels personatges: totalment referent a l'esfera privada en els infants (*altres*) i molt majoritàriament en les persones grans (75% d'*altres*), predominant en les persones joves (62,5%) i minoritari en les persones adultes (33,3%).

Quadre 32. Ficció. Agrupacions dels personatges principals segons la variable edat

Rol	Infant % (n=1)	Persona jove % (n=16)	Persona adulta % (n=33)	Persona gran % (n=4)	Totes les edats % (n=54)
Altres	100	62,5	33,3	75,0	46,3
Actors econòmics	--	6,3	18,2	--	13,0
Persones expertes	--	6,3	15,2	--	11,1
Actors culturals	--	6,3	24,2	25,0	18,5
Actors polítics	--	12,5	3,0	--	5,6
Actors del món sanitari	--	--	6,1	--	3,7
Universitats i ensenyament	--	6,3	--	--	1,9
Total	100	100	100	100	100

Pel que fa a l'esfera privada dels personatges principals, cada grup d'edat presenta característiques diferents.

Així, els personatges que representen **persones joves** tenen com a activitat principal les *relacions socials i d'amistat* (46,2% dels personatges) i, en segon lloc, *treballar* (26,9%). En relació amb les tasques domèstiques, són el grup d'edat amb menys intervenció (3 de cada 4 no en fan mai) i són el grup d'edat que menys s'ocupa de la cura d'altres personatges (un 93,7% no ho fa mai). Pel que fa a hàbits de salut, un 43,8% pren begudes alcohòliques, la meitat, de més de 20 graus, però ocasionalment. Observen, així, un consum d'alcohol inferior al de les persones adultes. El consum de tabac (un 6,3%) també és inferior al de les persones adultes, però obtenen el registre més elevat en el consum, ocasional, de drogues il·lícites (12,5%). El 12,5% dels personatges *joves* practiquen esport i un 43,8% apareixen en algun moment realitzant consum cultural. En aquestes dues activitats obtenen unes xifres lleugerament inferiors a les del grup d'adults.

Respecte del 2012, la ficció del 2013 mostra unes persones joves amb les mateixes activitats principals (relacions socials i treballar) i amb un consum més moderat d'alcohol, de tabac i de drogues il·lícites.

Els personatges que apareixen en la ficció com a **persones grans** tenen com a activitat principal les relacions socials d'amistat i les feines de la llar (25%) i són el grup d'edat que desenvolupa més tasques de la llar i la que té cura d'altres personatges (la meitat dels personatges ho fan, com a mínim, alguna vegada). El consum d'alcohol de les persones grans és ocasional per al 50% dels personatges i és d'alcohol de més de 20 graus per a la meitat d'aquest percentatge. Cap persona gran no és fumadora ni consumeix drogues il·lícites ni practica esport. Un de cada quatre sí que se'l mostra consumint productes culturals i ho fa de manera repetida.

La descripció dels personatges grans que s'aprecia a la ficció del 2013 és molt similar a la del 2012.

5.3 Variable *origen*

La programació de ficció analitzada inclou 9 personatges que representen persones immigrades, sis dones i tres homes (el 2,4% del total), una dada molt similar a la del 2012 (2,5%). De la mateixa manera que l'any 2012, aquests personatges desenvolupen un paper qualitativament menys rellevant que els no immigrats, ja que cap és un personatge principal (el 18,2% de les no immigrades ho és) i, per tant, no tenen una participació essencial en la història.

Figura 24. Ficció. Total de personatges segons la variable *origen*

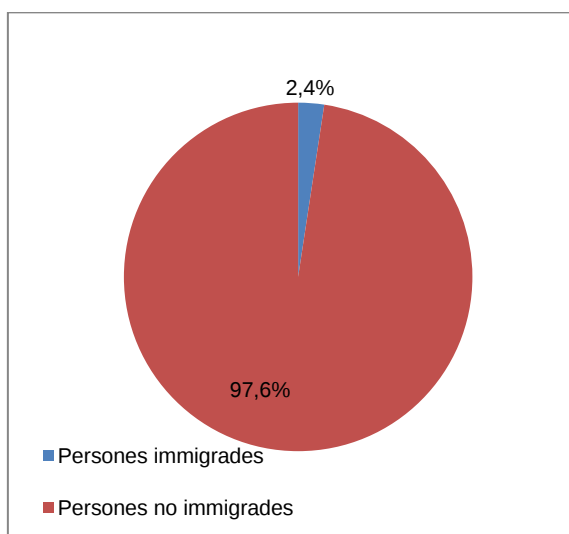
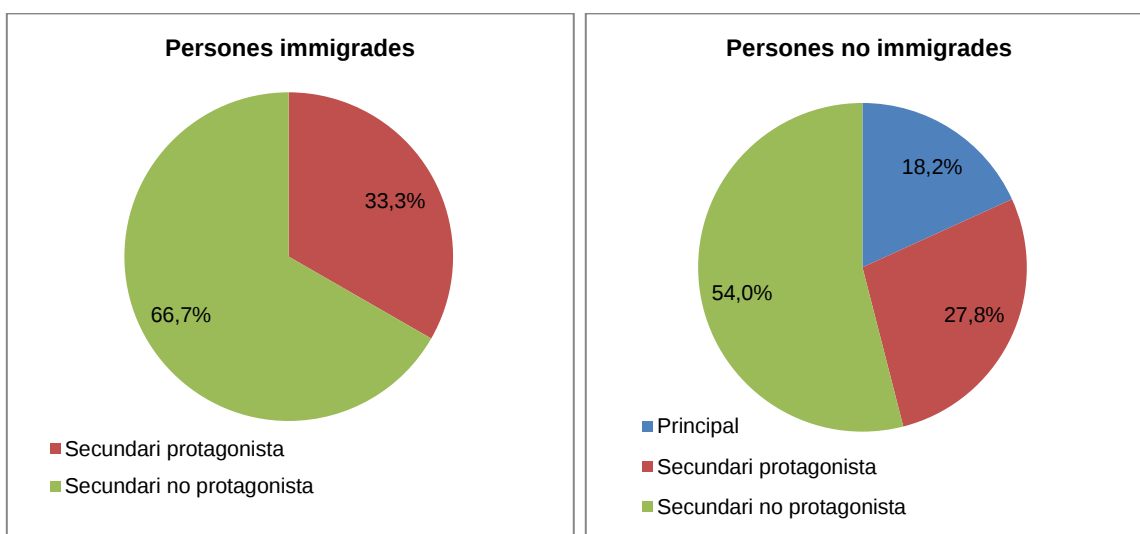

Figura 25. Ficció. Personatges com a persones immigrades i no immigrades segons la variable *tipus de personatge*

Pel que fa a l'origen, la meitat provenen de l'Amèrica llatina (l'any 2012 eren també el principal origen amb un 36,4%). La majoria dels personatges es perceben com a blancs (el 98,4%) i, d'entre les persones immigrades, menys de la meitat apareixen com a no blanques (el 44,4%).

Quadre 33. Ficció. Personatges. Procedència de les persones immigrades

Procedència	Total persones immigrades	%
Amèrica llatina	5	55,6
Amèrica del Nord	1	11,1
Europa dels 15	1	11,1
Resta d'Europa comunitària	1	11,1
Sense determinar	1	11,1
Total	9	100

Quadre 34. Ficció. Personatges. Persones immigrades i no immigrades segons la variable *origen percebut*

Origen	Persona percebuda com a <i>blanca</i>		Persona percebuda com a no <i>blanca</i>		Total
	Nombre	%	Nombre	%	
Persones immigrades	5	55,6	4	44,4	9
Persones no immigrades	361	99,4	2	0,6	363

Els personatges immigrats són bàsicament persones adultes (88,9%) i tots vesteixen de forma occidental. A diferència del 2012, quan un de cada cinc presentava una problemàtica social, el 2013 cap personatge immigrant en presenta.

Quadre 35. Ficció. Personatges. Persones immigrades i no immigrades segons la variable *edat aparent*

Edat aparent	Total persones immigrades		Total persones no immigrades	
	Nombre	%	Nombre	%
Infant	0	--	19	5,2
Persona jove	1	11,1	74	20,4
Persona adulta	8	88,9	232	63,9
Persona gran	0	--	38	10,5
Total	9	100	363	100

Pel que fa al rol desenvolupat, els personatges que representen persones immigrades apareixen en la ficció, principalment, en relació amb el seu àmbit personal (*altres*,⁹ 66,7%) i es concentren en tres úniques agrupacions: *altres*, *actors culturals* i *persones expertes*.

Respecte del 2012, s'incrementen els rols personals dels personatges (*altres* passa del 54,5% al 66,7% i *cultural*, del 9,1% al 22,2%) i disminueix la representació de persones immigrades com a *expertes* (del 27,3% a l'11,1%) i com a *agents econòmics* (el 2012 era el 9,1%).

Quadre 36. Ficció. Personatges. Agrupacions d'actors segons la variable origen

Agrupació	Persones immigrades	%	Persones no immigrades	%
Altres	6	66,7	205	56,5
Actors culturals	2	22,2	38	10,5
Persones expertes	1	11,1	17	4,7
Actors econòmics	0	--	45	12,4
Actors polítics	0	--	29	8,0
Actors del món sanitari	0	--	12	3,3
Universitats i ensenyament	0	--	7	1,9
Església catòlica	0	--	5	1,4
Món associatiu	0	--	2	0,6
Sindicats	0	--	2	0,6
Actors esportius	0	--	1	0,3
Total	9	100	363	100

⁹ Personatges que desenvolupen un paper limitat a la seva esfera privada i/o a tasques reproductives, sense que assumeixin altres rols socials o professionals.

5.4 Variable *orientació sexual*

La ficció analitzada ofereix informació sobre l'orientació sexual de 8 de cada 10 personatges i, en el cas dels personatges principals, del 98%, atès que per raó del seu protagonisme es disposa de més elements d'anàlisi. Els programes expliciten l'orientació sexual de tots dos sexes en proporcions similars, tant en el conjunt com per als principals, a diferència de l'any 2012, quan els personatges femenins registraven un grau d'explicitació superior.

L'heterosexualitat és l'opció principal del conjunt de personatges (76,1%), un percentatge que creix en el subconjunt dels principals (88,9%). Les opcions diferents a aquesta (homosexualitat i bisexualitat) tenen una incidència superior entre els personatges, principals i secundaris, masculins (6,5%) que entre els femenins (3,5%). Per contra, la presència d'aquestes opcions es distribueix de manera homogènia entre homes i dones quan es refereix als personatges principals (el 9% de les dones i el 9,4% dels homes).

Quadre 37. Ficció. Orientació sexual del total de personatges segons la variable sexe

Orientació sexual	Dones		Homes		Total	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Heterosexual	134	78,4	149	74,1	283	76,1
Homosexual	5	2,9	10	5,0	15	4,0
Bisexual	1	0,6	3	1,5	4	1,1
Sense determinar	31	18,1	39	19,4	70	18,8
Total	171	100	201	100	372	100

Quadre 38. Ficció. Orientació sexual dels personatges principals segons la variable sexe

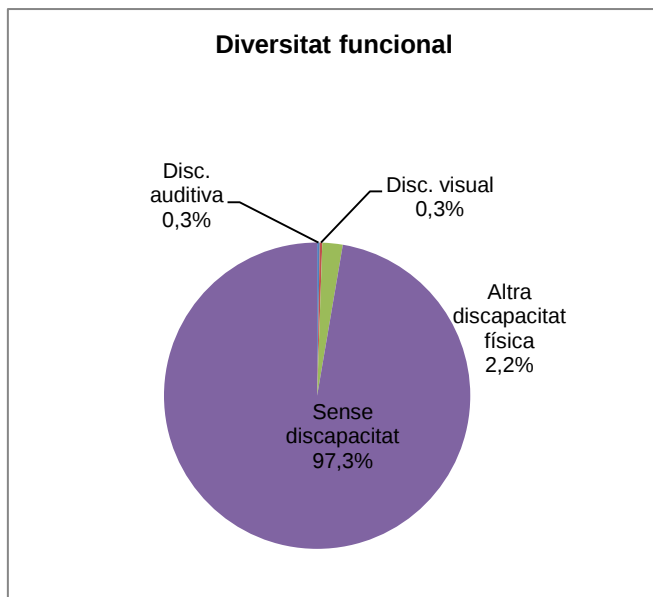
Orientació sexual	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Heterosexual	20	90,9	28	87,5	48	88,9
Homosexual	1	4,5	2	6,3	3	5,6
Bisexual	1	4,5	1	3,1	2	3,7
Sense determinar	0	--	1	3,1	1	1,9
Total	22	100	32	100	54	100

Per edats, les opcions diferents de l'heterosexualitat es limiten a les persones joves (6,7%) i a les persones adultes (5,9%).

5.5 Variable *diversitat funcional*

El 2,7% dels personatges principals i secundaris (10) apareixen en la ficció amb alguna discapacitat, la qual cosa significa un increment percentual respecte del 2012, quan era del 2%. Hi són presents personatges amb discapacitat física (8), auditiva (1) i visual (1).

Figura 26. Ficció. Tipus de diversitat funcional dels personatges

Els percentatges més elevats de diversitat funcional es donen entre els infants (15,8%), a causa dels personatges de la sèrie *Polseres vermelles*, i entre les persones joves i les persones grans (5,3%).

Quadre 39. Ficció. Diversitat funcional del total de personatges segons la variable edat

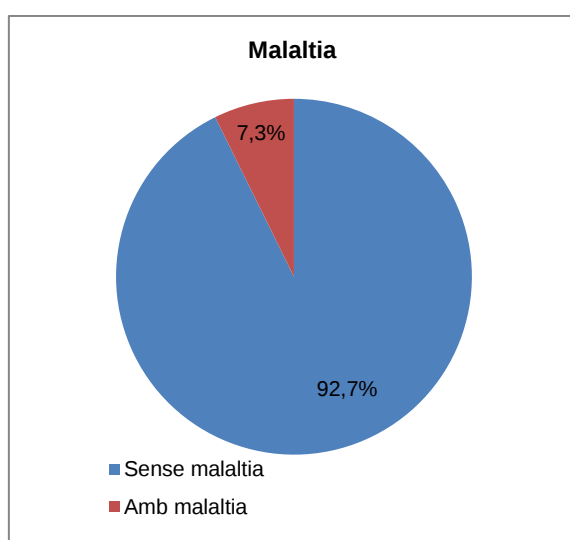
Diversitat funcional	Infants % (n=19)	Persona jove % (n=75)	Persona adulta % (n=240)	Persona gran % (n=38)	Total % (n=372)
Amb discapacitat	15,8	5,3	0,4	5,3	2,7
Sense discapacitat	84,2	94,7	99,6	94,7	97,3
Total	100	100	100	100	100

5.6 Altres factors de diversitat

5.6.1 Variable *malaltia*

El 7,3% del conjunt de personatges i el 14,8% dels principals pateixen algun tipus de malaltia amb incidència en les trames dels programes. La principal malaltia representada és el conjunt de trastorns mentals (6 personatges) i el càncer (5 personatges).

Figura 27. Ficció. Malaltia del total de personatges

La prevalença de les malalties és més elevada en les dones (8,2% del total i 18,2% dels principals) que en els homes (6,5% del total i 12,5 dels principals), en els infants (15,8% dels personatges) i en el grup de persones grans (10,5%). Tot i que les xifres varien respecte del 2012, es mantenen les mateixes tendències.

Quadre 40. Ficció. Malaltia del total de personatges segons la variable sexe

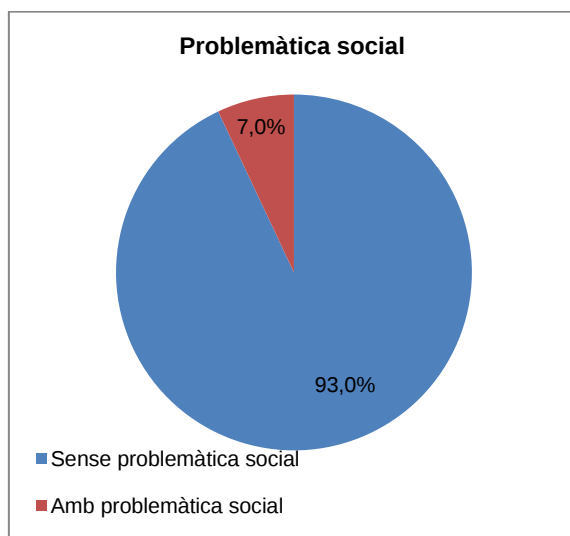
Malaltia	Dones		Homes		Total	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sense malaltia	157	91,8	188	93,5	345	92,7
Amb malaltia	14	8,2	13	6,5	27	7,3
Total	171	100	201	100	372	100

Quadre 41. Ficció. Malaltia dels personatges principals segons la variable sexe

Malaltia	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sense malaltia	18	81,8	28	87,5	46	85,2
Amb malaltia	4	18,2	4	12,5	8	14,8
Total	22	100	32	100	54	100

5.6.2 Variable *problemàtica social*

Un 7% de tots els personatges i un 3,7% dels principals presenten alguna problemàtica social, la majoria en relació amb l'alcoholisme (4 casos) i la violència masclista (4 casos).

Figura 28. Ficció. Problemàtica social dels personatges

Seguint la línia del 2012, les dones pateixen més problemàtiques socials que els homes: el 8,8% dels personatges femenins i el 9,1% dels principals femenins davant el 5,5% i el 0% dels homes, respectivament. A diferència del 2012, però, durant el 2013 són els infants qui pateixen més situacions de problemàtica social (el 21,1%). En canvi, d'entre els personatges principals, només els adults en pateixen.

Quadre 42. Ficció. Problemàtica social del total de personatges segons la variable sexe

Problemàtica social	Dones		Homes		Total personatges	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sense problemàtica social	156	91,2	190	94,5	346	93,0
Amb problemàtica social	15	8,8	11	5,5	26	7,0
Total	171	100	201	100	372	100

Quadre 43. Ficció. Problemàtica social dels personatges principals segons la variable sexe

Problemàtica social	Dones		Homes		Total personatges principals	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Sense problemàtica social	20	90,9	32	100	52	96,3
Amb problemàtica social	2	9,1	0	--	2	3,7
Total	22	100	32	100	54	100

Quadre 44. Ficció. Problemàtica social del total de personatges segons la variable edat

Problemàtica social	Infants % (n=19)	Persona jove % (n=75)	Persona adulta % (n=240)	Persona gran % (n=38)	Total personatges % (n=372)
Sense problemàtica social	78,9	94,7	93,8	92,1	93,0
Amb problemàtica social	21,1	5,3	6,3	7,9	7,0
Total	100	100	100	100	100

Quadre 45. Ficció. Problemàtica social dels personatges principals segons la variable edat

Problemàtica social	Infants % (n=1)	Persona jove % (n=16)	Persona adulta % (n=33)	Persona gran % (n=4)	Total personatges principals % (n=54)
Sense problemàtica social	100	100	93,9	100	96,3
Amb problemàtica social	--	--	6,1	--	3,7
Total	100	100	100	100	100

6. Conclusions

L'informe del 2012 plantejava tres qüestions d'investigació:

- La televisió analitzada, mostra una societat diversa?
- La televisió analitzada, mostra una societat igualitària?
- Existeix un tractament de la diversitat i de la igualtat diferent en funció de la tipologia dels programes?

L'objectiu d'aquest informe és analitzar l'evolució de les dades de l'any 2012 durant l'any 2013. Cal tenir en compte, però, que la variació de la magnitud de les diferents variables no implica, necessàriament, una tendència en el canvi del tractament mediàtic de la diversitat, valoració que requeriria d'anàlisis ulteriors.

6.1 La televisió analitzada, mostra una societat diversa?

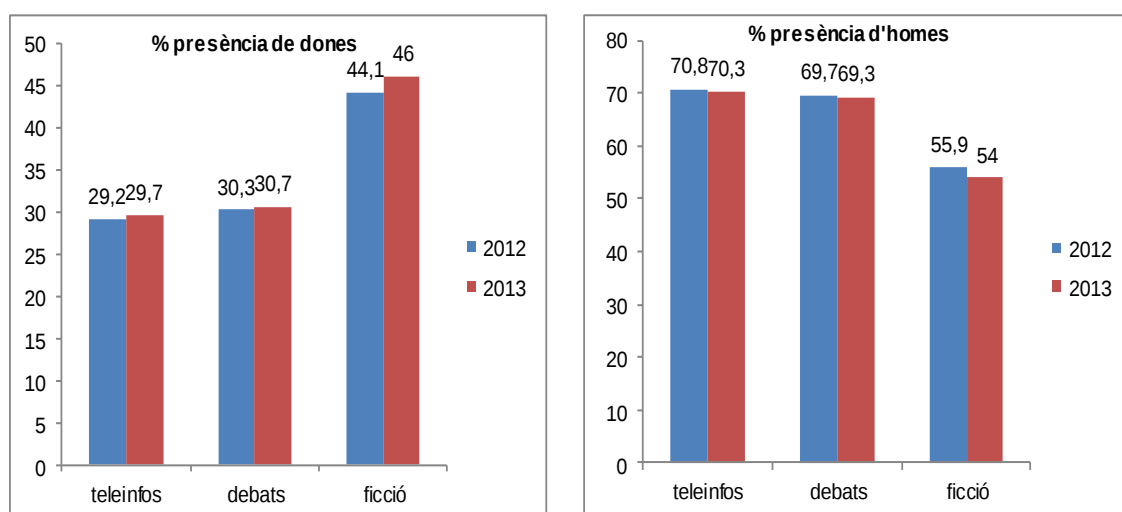
Les anàlisis del 2012 van concloure que la programació de no-ficció i de ficció mostraven una societat diversa, tot i que amb una visibilització més elevada de determinats segments socials. L'estudi corresponent a l'any 2013 confirma aquesta diagnosi, tot i que s'aprecien algunes petites diferències.

Sexe, edat i procedència

De la mateixa manera que el 2012, els homes, les persones adultes i no immigrades ocupen l'espai central en la televisió a Catalunya, tant en la ficció com en la no-ficció.

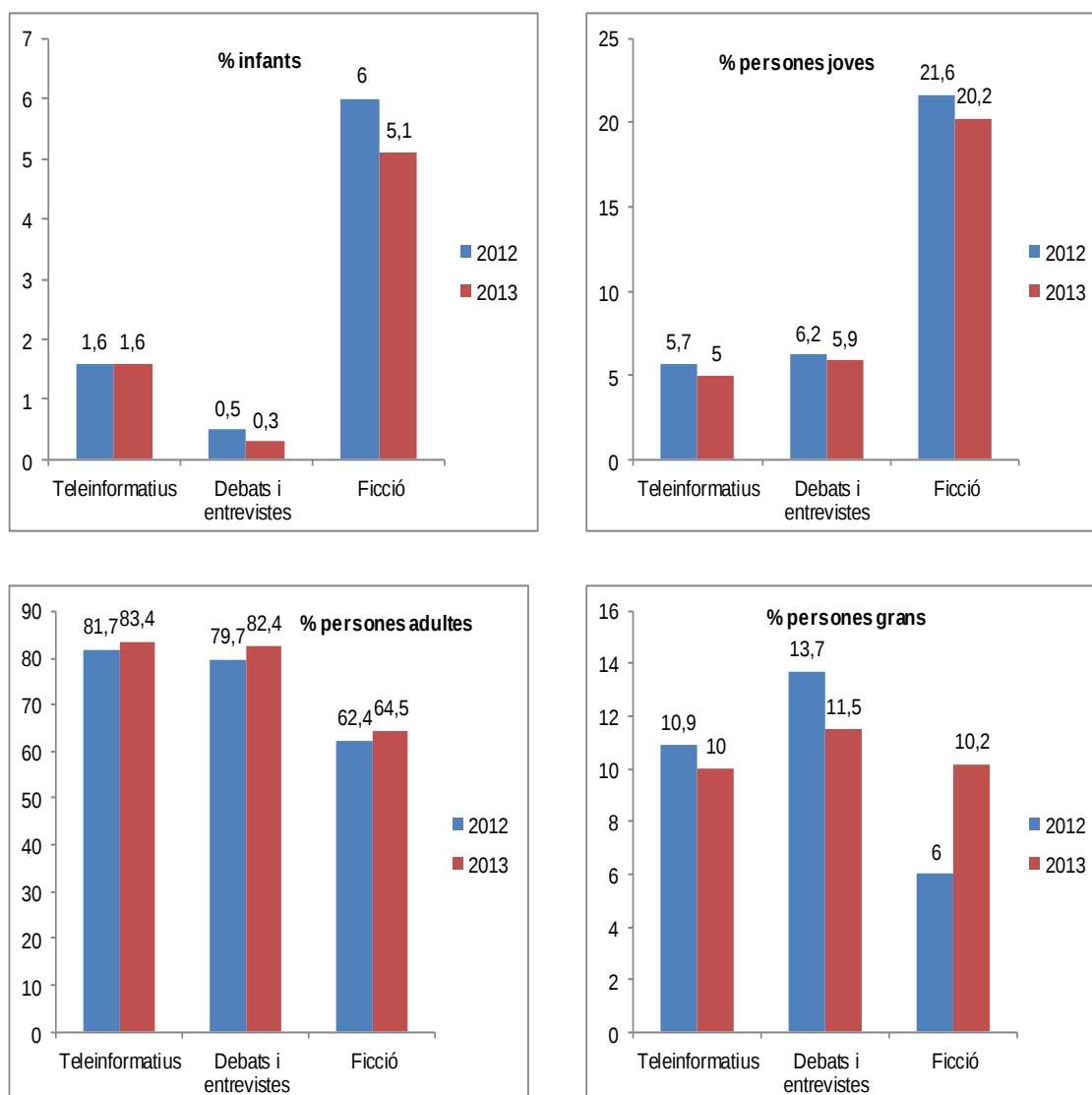
Així, per exemple, la presència de dones en teleinformatius i en espais de debats i entrevistes continua situada en una proporció entorn del 30% i, en els espais de ficció, tot i que ha augmentat dos punts, no arriba al 50% (46%).

Figura 29. Actors segons la variable sexe. Nombre d'inserts en teleinformatius, d'intervencions en debats i entrevistes i de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

Les persones adultes suposen, repetint les xifres del 2012, 8 de cada 10 intervencions en els espais de no-ficció i 6 de cada 10 personatges (principals i secundaris). També el 2013 es repeteix el tractament oposat de les persones joves i de les persones grans en funció de si es tracta d'espais de ficció o de no-ficció: les persones joves tenen més presència en la ficció que en la no-ficció; les persones grans, per contra, apareixen més en la no-ficció que en la ficció.

Figura 30. Actors segons la variable *edat*. Nombre d'inserts en teleinformatius, d'intervencions en debats i entrevistes i de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

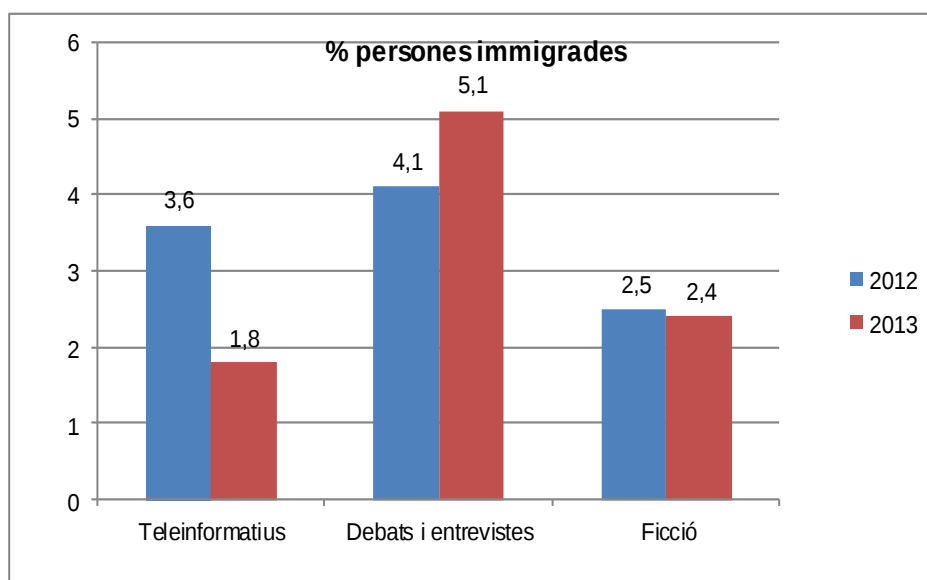

Les dades del 2013 també ratifiquen, com el 2012, l'existència d'una relació entre edat i sexe en els espais de no-ficció: la proporció de dones disminueix amb l'edat, mentre que la d'homes, augmenta. En la ficció, però, no es troba aquesta relació i homes i dones apareixen distribuïts sense una relació amb la variable *edat*.

La presència de persones immigrades durant el 2013 es mou, com el 2012, en uns nivells molt inferiors a la seva aportació demogràfica a Catalunya. Pel que fa a les tipologies analitzades, se'n redueix significativament la presència en teleinformatius (del 3,6 a l'1,8%), però augmenta en debats i entrevistes (del 4,1 al 5,1%) i es manté en la ficció (del 2,5 al 2,4% dels personatges). L'any 2013 també es repeteix un doble fenomen característic de la representació demogràfica de les persones immigrades en els espais de no-ficció: una presència relativa més important de les persones joves i

una participació proporcionalment més elevada (que en el conjunt de la mostra) de les dones respecte dels homes. Com el 2012, però, les dones immigrades comparteixen amb les no immigrades la tendència a disminuir la seva visibilitat a mesura que augmenta l'edat.

Figura 31. Actors segons la variable *origen*. Nombre d'inserts en teleinformatius, d'intervencions en debats i entrevistes i de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

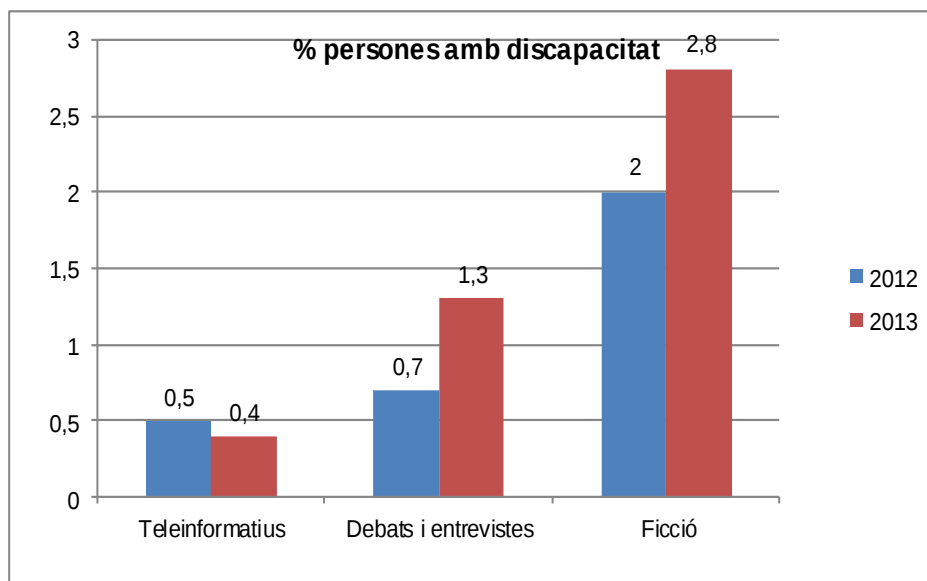
La diversitat de circumstàncies personals

La diversitat funcional, la presència de malalties i les problemàtiques socials constitueixen un segon grup de factors de diversitat relacionats amb les circumstàncies personals. L'informe del 2012 feia constar que la televisió analitzada havia dedicat atenció a aquestes situacions, característica que es repeteix durant el 2013.

Així, les intervencions de persones amb diversitat funcional tenen un pes similar en els teleinformatius (baixen del 0,5% al 0,4% del total) i augmenten en debats i entrevistes (passen del 0,7 a l'1,3%) i en ficció (del 2 al 2,7% dels personatges). Es repeteix, com al 2012, el fet que les persones amb discapacitats hi apareixen, majoritàriament, en funció de la seva condició de discapacitades, tant si és a títol personal com si és en representació de col·lectius i associacions del camp de la diversitat funcional.

Igualment, el 2013 la ficció de producció pròpia continua esdevenint un vehicle per abordar problemàtiques socials i situacions de personatges afectats per malalties.

Figura 32. Actors segons la variable *diversitat funcional*. Nombre d'inserts en teleinformatius, d'intervencions en debats i entrevistes i de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

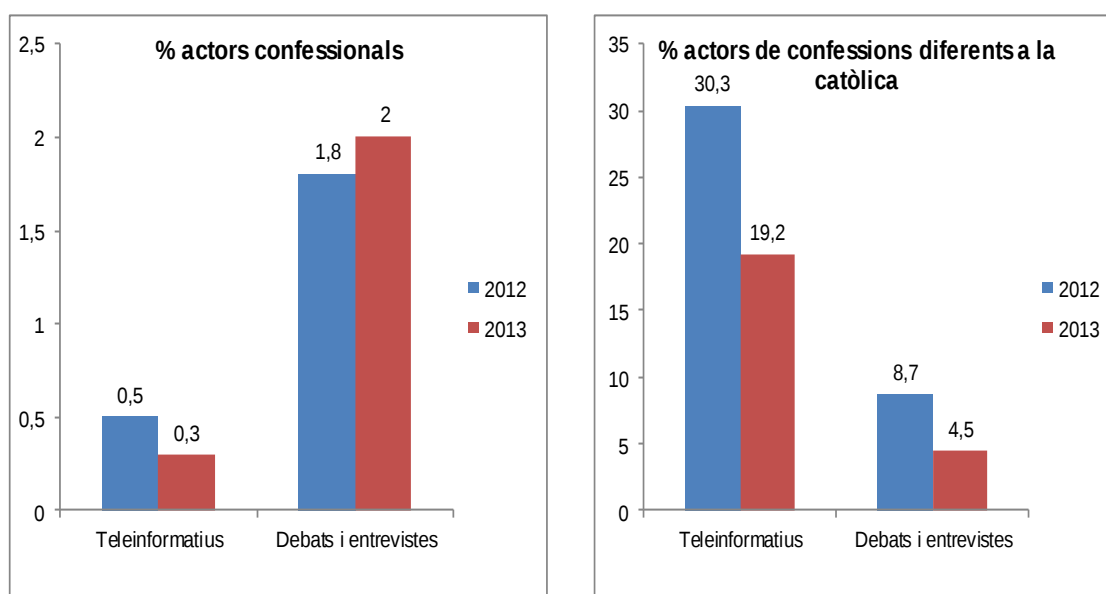

La diversitat d'opcions

L'atenció que la televisió analitzada dedica a les opcions de les persones en relació amb la religió, la cultura i l'orientació sexual repeteix els paràmetres que ja van ser recollits a l'informe del 2012.

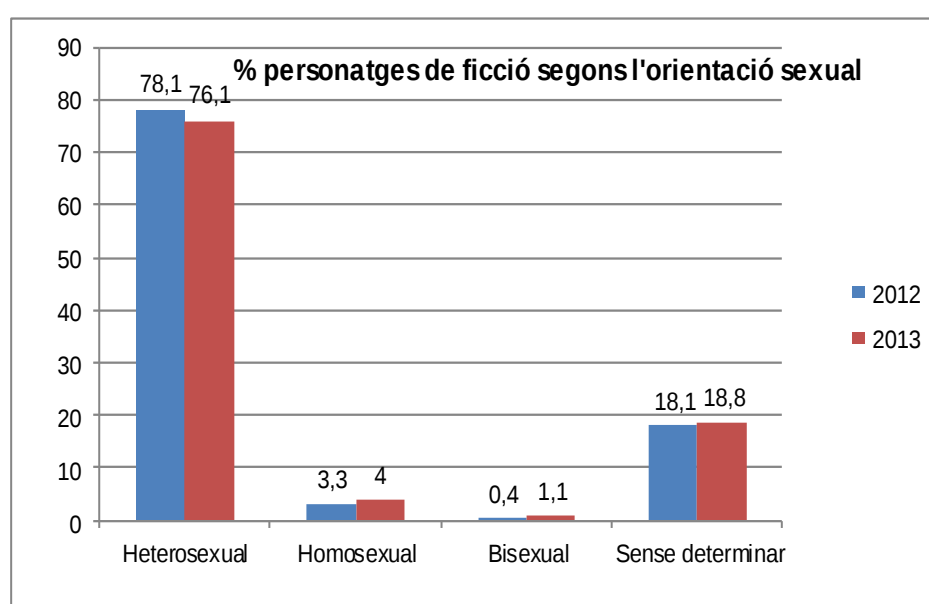
Així, la no-ficció dona veu a persones representants de 5 confessions diferents (6 l'any anterior) i accentua el protagonisme de la confessió majoritària a Catalunya, la catòlica: la resta de confessions suposen el 19,2% dels inserts i el 4,5% de les intervencions en debats i entrevistes. En el marc d'una mostra amb xifres absolutes reduïdes, un fet conjuntural —com la successió en el papat— ocorregut durant el 2013 pot fer variar els percentatges de manera notable a favor de la confessió catòlica. Respecte del 2012, no s'aprecien canvis significatius: el nombre total d'inserts d'actors confessionals en teleinformatius passa del 0,5% del 2012 al 0,3% del 2013 i les intervencions en espais de debat i entrevistes, de l'1,8 al 2%. Un altre tret es reproduïx durant el 2013: la relació entre la confessió catòlica i les persones no immigrades i entre la resta de confessions i les persones immigrades.

Figura 33. Actors segons la variable *confessió religiosa*. Nombre d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes. Anys 2012 i 2013

La presència de diferents opcions sexuals en espais de ficció reproduïx els paràmetres de l'informe del 2012: predomini de les persones heterossexuals (tres de cada quatre personatges) i una proporció més elevada de les orientacions diferents de l'heterossexual entre els personatges principals que entre els secundaris i limitada a persones joves i adultes.

Figura 34. Actors segons la variable *orientació sexual*. Nombre de personatges de ficció. Anys 2012 i 2013

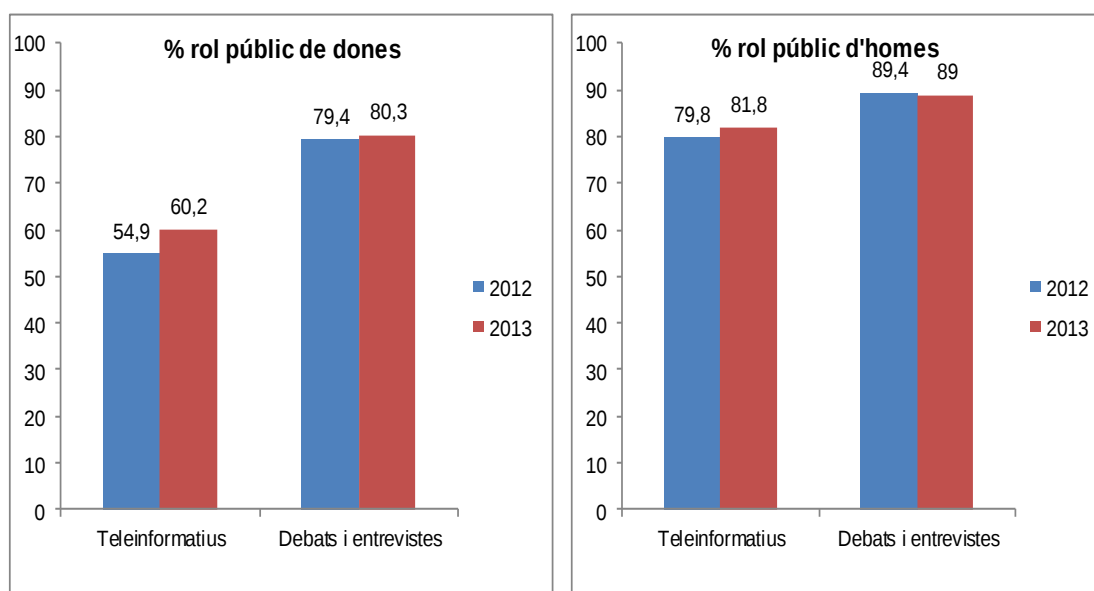
6.2 La televisió analitzada, mostra una societat igualitària?

L'informe del 2013 confirma la conclusió del 2012: la televisió a Catalunya ofereix un tractament desigual de diferents segments socials mitjançant l'atribució de rols socials diferents i la rellevància de les intervencions que desenvolupen.

Rol i sexe

En els programes de no-ficció es torna a dibuixar, com el 2012, una desigualtat per raó del sexe: les dones s'associen amb l'esfera privada amb una intensitat molt superior que els homes. Així, les dones apareixen en rols públics en el 60,2% dels inserts i en el 80,3% de les intervencions en debats i entrevistes, xifres inferiors a les dels homes (81,8% i 89%, respectivament). Tot i així, el 2013 s'ha produït un petit acostament entre els rols de tots dos sexes respecte del 2012 en el context d'un increment, en homes i dones, dels rols públics dels actors. A aquest fet hi contribueix la proporció més elevada de dones que apareixen en un rol polític: el 20,2% dels inserts polítics en teletinformatius (un 18,7% el 2012) i el 21,9% de les intervencions en debats i entrevistes (21,6% el 2012) són de dones.

Figura 35. Actors segons les variables sexe i rol. Nombre d'inserts en teletinformatius i d'intervencions en debats i entrevistes. Anys 2012 i 2013

Igualment, el 2013 es ratifica un tret que apareixia a l'informe del 2012: els rols socials dels homes es caracteritzen per uns nivells de poder i de consideració social superiors als de les dones. Així, les dones continuen sent una minoria en les intervencions com a propietàries i/o directives de les empreses o en l'estructura directiva dels sindicats

(tot i que milloren la seva participació respecte del 2012). A més, fins i tot en sectors on les dones suposen una part equivalent o majoritària de la força laboral (com ara el món de l'ensenyament universitari o de la sanitat), les dones hi apareixen en una proporció inferior: són majoria com a ensenyants de l'educació no universitària, però minoria entre la docència universitària; signifiquen tot el personal d'infermeria, però només la quarta part dels metges i metgesses.

Pel que fa a la programació de ficció, la representació d'homes i dones continua sent similar en les característiques personals (majoritàriament, persones no immigrades, sense discapacitat), tot i que els aspectes referents a l'àmbit social palesen algunes desigualtats: les dones tenen un nivell de poder inferior que els homes i tenen feines remunerades en una proporció inferior, que, a més, són menys qualificades. Pel que fa a les tasques reproductives (la realització de tasques de la llar i la cura de persones) la desigualtat es manté respecte del 2013.

Rol i edat

Les dades del 2013 ratifiquen les apreciacions que apareixien a l'informe del 2012: les persones adultes ocupen la centralitat de les emissions en els espais de no-ficció, sobretot, però també a la ficció, tant quantitativament (nombre d'aparicions i de personatges) com qualitativament (rols amb nivells de poder més elevats o protagonisme en la ficció).

No obstant això, les desigualtats transversals a tots els grups d'edat de dones i de persones immigrades també es reproduïen les persones adultes.

El retrat dels altres grups d'edat que els espais de no-ficció traslladen tampoc no ha variat de manera notable respecte del 2012 i continua mostrant que les persones joves i grans es caracteritzen per desenvolupar rols propis de l'esfera privada, tot i que les persones grans estenen la seva actuació a més rols que les joves.

Pel que fa a la ficció, en canvi, el tractament és invers: limitació dels rols de les persones grans i increment de protagonisme i de la diversitat de rols de les persones joves.

Rol i origen

L'origen de les persones (immigrades o no) també té relació, com el 2012, amb els rols desenvolupats per cada col·lectiu en els espais de no-ficció: les persones immigrades es mostren circumscrites, en una proporció superior a les no immigrades, a l'àmbit privat, absents dels rols polítics i amb una intervenció superior a la seva presència mitjana en informacions de societat i conflictes socials, principalment.

Els personatges que representen persones immigrades en els espais de ficció continuen tenint un nivell de protagonisme inferior al dels personatges de persones no immigrades, però no es presenten com a subjectes d'una problemàtica social, a diferència del 2012, quan apareixien amb aquesta circumstància en una proporció superior als no immigrants. D'altra banda, es manté una visió homogènia de la immigració en relació amb l'aspecte físic, l'ús de la llengua catalana o la manera de vestir, occidental en tots els casos.

6.3. Existeix un tractament de la diversitat i de la igualtat diferent en funció de la tipologia dels programes?

De la mateixa manera que el 2012, la resposta seria afirmativa, sobretot pel que fa a la divisió entre espais de ficció i espais de no-ficció.

La **no-ficció** tendeix a reflectir la representació que la televisió fa del posicionament social de cada col·lectiu a la societat, més que el pes demogràfic de cada grup poblacional. Així, la subrepresentació de les dones o de les persones joves reflectirien aquesta situació existent en la realitat de segments socials amb uns nivells d'estatus inferiors.

Aquest tret és més acusat en els teleinformatius (on l'actualitat i la immediatesa marquen els continguts del programa) que en els debats i entrevistes dels espais analitzats (que es dissenyen més per a la reflexió, la divulgació o l'entreteniment). En aquests espais hi ha un tractament més divers i més igualitari que en els teleinformatius.

La **ficció** de producció pròpia aprofita per introduir elements d'igualtat i de diversitat en els guions: dones i joves guanyen protagonisme i assoleixen nivells de poder més

elevats; s'hi introdueixen problemàtiques socials o situacions derivades de la malaltia i la discapacitat.